

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. évfolyam. 18. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. MÁRCZIUS 2-án.

VI. Year. No. 18.

A béke jelében.

DISZEBÉD ROOT ELIHU TISZTELETÉRE.

Nem történik meg gyakran, hogy egy lap a vezetőhelyén diszlakomáival foglalkozik. Mi azzal foglalkozunk ma, mert a beszédek, amelyek azon a lakomán elhangzottak, megérdemlik, hogy komolyan foglalkozzunk velük.

A new yorki béketársaság rendezte a szobán forgo diszbedet Root Elihu tisztelőre, aki pedig az Egyesült Államok külügyi hivatalának elnöként mint ilyen első sorban volt hivatalos gondoskodni arról, hogy ennek az országának a többi országokhoz való békés viszonya meg ne zavartassék semmi által. S valóban neki és hivatalbeli főnökének, Roosevelt Tivadar elnöknek sikerült is nem egyszer elűzni ez ország egéről a felhőket, amelyek a béke megzavarását, háborút jelentettek. Így például az egész világon, sőt itt az Egyesült Államokban biztosra vette mindenki, hogy a háború Japánnal el nem kerülhető - s mindenki háborús szándékot gyanított, amikor a washingtoni kormány utnak indította a hajóját, mely éppen a múlt napokban érkezett vissza a világkörüli utjáról. Pedig ennek a hajójának békés tüneménye szilárdította meg a békét, amelynek fentartásáért a történelem is díszeteket fog mondani Rooseveltnek és Root Elihumak.

Ez okból teljesen helyén volt a diszlakoma, melyet a béketársaság rendezett s Root megérdemelte a barátságos tüntetést, amelyvel megjelenésekor fogadták.

A volt külügyér azzal kezdte beszédét, hogy mindaddig, amíg az önzést, az igazságtalanságot, az irigységet és embertelenséget az emberi természetből kiirtani nem lehet, mindaddig a társadalmi rend fentartására a társadalom rendőreit fog alkalmazni. Ami a társadalomban a rendőr, gyanaszt a szerepet viszi az államok életében a hadsereg és a hajóraj. Nem a rendőrt, nem a hadsereget s nem a hajórajt kell eltávolítani, hanem gondoskodni kell arról, hogy alkalmaztatásuk feleslegessé váljék. A béke csak az igazság alapján lehetséges, s így mindenkinek kötelessége azon lenni, hogy másokkal szemben, legyen az magánember vagy állam, igazságtalanságot el ne követünk. Manap a háború mindig csak igazságtalanságnak vagy annak a gyanúnak következménye, hogy igazságtalanság lett elkövetve. Mi amerikaiak is részvételünk a szemrehányásokra. Azok a férfiak, akik Californiában és Nevadában japánellenes törvényjavaslatokat terjesztettek be, igazságtalanságot követtek el és nem számítottak a következményekkel. S épp a minap - folytatá Root, - a kongresszus egy tagja egy összeesküvésről beszélt, nyilván azért, hogy a saját nevét hozza forgalomba, amely összeesküvés a panamai erők jogtalan kisajátítását célozná. Abban a kis köztársaságban ez a kijelentés persze nagy izgalmat keltett, annál nagyobb, mert azt hitték, hogy a rablómerényeket az Egyesült Államok akarják elküvetni, amelylyel szemben pedig az a kis köztársaság tehetetlen volna. *Felelősség nélküli emberek ilyen rosszakaratú kijelentései néha háborúra vezetnek s ilyen rendzavarókat kellene a béke érdekében mindenképp elűzőbe venni.*

Mondott Root Elihu még sok egyéb felemlítésre méltó dolgot, de mi különös súlyt - társadalmi szempontból - ez utóbbi kijelentésére fektetünk. Mert ha rosszakaratú pletykák az államok békéjét veszélyeztetik, mennyivel inkább veszélyeztetik a társadalmi békét az ilyen pletykák, amelyeket a társadalomban ellenőrizni nem lehet s amelyek ellen még védekezés sincsen.

Régi dolog az, hogy a legjobb ember sem élhet békében, ha szomszédja nem akarja. Az ilyen rosszakaratú szomszéd a legbékésebb hajlamu, a legtürelmebb embert is belekergeti a háborúba, amelynek elfajulását azután megakadályozni alig lehet.

Példa rá a mi kis new yorki magyar társadalmunk, ahol még egy reverendát viselő magyar ember is a pletykához, a rágalomhoz, a hazugsághoz nyúlt, hogy megzavarja a társadalmi békét, hogy oly háborút idézzon elő, a melytől minden jobb izlésű ember undorodik, de amelytől mi, akik akaratunk ellenére belekényserítettünk a háborúba, undorodunk legjobban.

Nemzetek háborúját ágyúkkal döntik el. A magánemberek társadalmi háboruskodását nyilatkozatokkal, újabb pletykákkal akarják egyes emberek eldönteni. Pedig szószátyárkodással háborút eldönteni nem lehet. Csak bizonyítékokkal. *Mi felhoztuk a bizonyítékokat az ellenfelünk ellen felhozott vádak mellett.* Ellenfelünk pedig arra a nyílt és határozott felhívásunkra, hogy tegye közzé ő is a bizonyítékát, még csak a füle botját sem mozgatta meg. Látszik tehát, hogy tudatosan rágalmazott, hogy szándékosan zavarta meg a társadalmi békét.

Root külügyminiszter fennebb idézett beszédében azt mondja, hogy az ilyen rendzavarókat kellene mindenekelőtt üldözőbe venni a társadalmi béke érdekében.

A SZERB HÁBORÚ.

Nagyhatalmak elejét akarják venni a háborúnak.

Amióta Ausztria és Magyarország elárulták abbéli komoly szándékukat, hogy az orosz fenyegetőzés dacára fegyveres erővel tanítják rendre Szerbiát, azóta az európai nagyhatalmak is állást foglaltak a kérdésben. Elhatározták, hogy nyomást fognak gyakorolni a szerb kormányra, hogy ez egyrészt rendelkezjen a lefegyverzést, másrészt pedig mondjon le terület-átengedési követeléséről.

A nagyhatalmak jószándékában kételkedni nem lehet, kérdés azonban, vajjon képesek-e sikerrel elvégezni békés missziójukat. A helyzet annyira elmeresedett, hogy a békés megoldás alig remélhető. Szerbia fegyver alá szolgáltatta még a külföldön élő szerb diákságot is és Ausztria-Magyarország behívta a tartalékosokat.

A helyzet komolyságát jellemzi, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki ez idő szerint Salzburgban időzik, két órány keresztül telefonon át érkezett Aehrenthal külügyminiszterrel a szerb helyzetről. Az a hír is járja, hogy Forgách gróf osztrák és magyar követet azért hívták haza sürgősen Belgrádból, hogy a külügyi hivatal hiteles forrásból arról értesüljön, hogy a szerbek a háború kitörésének pillanatában meg akarják gyilkolni Forgách grófot.

Háború esetére az osztrák és magyar hadsereg fölé mint főparancsnokot

Hoetzendorff tábornagyot fogják állítani.

Odahaza lázasan készülődnek a háborúra, de Szerbia sem pilhen. Nagy megrendelésekkel fordult Németországhoz, ahonnan már utnak is menesztették Szerbia felé a löszereket és tábori sátrakat.

Már a legközelebbi napok fognak dönteni afelett, vajjon a nagyhatalmak közbelépése elejét veszi-e a vérontásnak.

AZ ELNÖK LEÁNYA.

Roosevelt Ethel menyasszony.

Amint Washingtonból jelentik, Roosevelt Ethel, Roosevelt Tivadar elnök leánya, jegyet váltott a külügyminisztérium egy államtitkárával, Phillips Vilmos urral. Az eljegyzést huszvetkor fogják hivatalosan közzétenni.

Roosevelt Ethelt még csak ez időn vezették be a washingtoni társaságba. Völegénye Washingtonban született és 1903-ban kezdte meg pályafutását a diplomácia terén. Akkor volt a pekingi követség titkára, majd Londonba tettek át mint nagykövetségi tanácsost és onnan került vissza Washingtonba a külügyminisztériumba.

Tegnap Washingtonból megczófolták az eljegyzés híret, de úgy tettek akkor is, amikor Longworth eljegyezte magának Roosevelt Alicet.

AZ ELNÖK BEIKTATÁSA.

Washington máris ünnepi díszben van.

Csütörtökön pontban 12 órakor fogják Taft Howard Vilmost beiktatni az elnöki hivatalba. Öt percczel később fog Roosevelt Tivadar a kapitolium előtt levő emelvényről elbucuzni utódjától és az ország fővárosától.

A beiktatási ünnepély felette fényesen igérkezik és átlagos számítás szerint közel egy millió ember fog azon résztvenni. Washington máris ünnepi díszben van s ami eddig soha nem volt: a beiktatási katonai látványossággal lesz egybekötve.

A katonaj díszmenetben 22.000 gyalogos, tengerész és hadastyán fog résztvenni.

A beiktatási ünnepély 11 óra husz perccel fog kezdődni, amikor is Taft katonai kíséret mellett a kapitoliumba vonul, amelynek nagytermében fölesketik az új alelnököket. Ennek föleskete után az egész társaság kivonul a kapitolium előtti emelvényre, ahol Fuller főbíró a kongresszus mindkét házának, a katonai előkelőségeknek, a diplomáciai karnak és a népek jelenlétében a szabad ég alatt megesketi az új elnököt arra, hogy az alkotmányhoz híven fogja teljesíteni elnöki kötelességeit. Ennek megtörténte után Roosevelt egy beszédben búcsuzik el utódjától és a néptől.

Roosevelt elutazása után veszi kezdetét a díszmenet. Este tűzijáték és bál lesz.

Elkalandozások.

AZ INAUGURÁCIÓ KÖZELGŐ ALKALMÁBÓL.

Most, amikor a köztársaság az államfő - négyévenként ismétlődő - változásának fontos ténye előtt áll: a mikor eszünk társulása okvetlenül! a mi örökös királyságunkat varázsolja elénk, örökös királytalanságával: nem időszerűtlen elkalandozni a két fő államforma, a „Republica“ és „Monarchia“ hegyein, völgyein.

Annál kevésbé, mert mi, amerikai magyarok, akiket új hazánknak erje, hatalma, gazdagsága elkápráztat, demokratikus szelleme megejt, megszoktuk, hogy a Republicában az államélet fejlettebb fokát, magasabb alakulatát, a monarchikus államformában pedig régmúlt dicsőségnek tisztelgésé, de idejét multa, tehát mosolyra készített anachronizmusát, az emberi szabadságról haladás ónsúlyát lássuk.

Ez tévedés.

Népek jóléte nem államformáktól, hanem saját erejüktől függ. John Bull akkor sem lenne boldogabb, ha fején elnöki kalap; Uncle Sam fejét viszont még a császári koronától sem félténem.

Halhatatlan Petőfink igazságtalan volt akkor, amikor azt mennydörögte: „Akasszátok fel a királyokat!”

En, teszem azt, a jó, öreg Edvárdot, Nagybritannia királyát, egy világért sem akasztanám fel. Nem én. Miért? Angliának, az alkotmányos monarchiák legeszményibb képviselőjének, nincs szüksége a Republicára. Egyáltalán nincs. Tán még derogálna is neki. Republikánus pártot politikai élete sem ismer. De elmondhatja-e magáról Franciaország, hogy álmaikat a meghalt királyság hazajáró lelke soha sem zavarta?

Egy Republicához sok minden kívántatik. Többek között nép. Nép, amelyet vagy a történelmi fejlődés vezet el lépésenként ehhez az államformához, vagy, nép, amely jóllakva királyaival [miként Franciaország a Lajosokkal], átmenet nélkül, véres forradalom útján tér át a köztársasági formára. De nemcsak nép kell hozzá, hanem népkarakter is, amelyet a nép életmódja idomít, életviszonyai, életkörülményei fejlesztenek.

Ha hadverő eleink életét vizsgáljuk, azon időtől kezdve, amidőn őshazájukból kijöttek s nomád életet élve véres harcok között keresték s találták meg a Duna-Tisza között az új hazát: törzsfők uralmában már feltalálhatjuk a monarchia magvát. Exponált és egészen különleges helyzetükkel az új hazában, a királyságon kívül más államforma nem birkózhatott meg sikerrel. Ma pedig, az ezeréves magyar királyság záloga egy monarchikus újabb ezer évek, ha csak a jóllakottság imént kifejtett tana új negyvennyolcát nem csinál, annak eredményével s helyesebben: eredménytelenségével. Mert a magyarnak, ennek a minden ízében arisztokrata népek karakteréből a republikánus vonás teljesen hiányzik. Aki nem hiszi, beszéljen egy magyar hatókrós gazdával. A magyar nép azon töredékről, amelyet - nem kutatom: mily befolyások alatt? - a munka „világpolgárság“-nak értelmezett internacionalizmusa hevit: nem beszéltek. Azért, mert ez a töredék számba nem vehető, és mert - a magyar néplelek mélyén kiirthatatlan gyökereibe kapaszkodó hazaszeretet és királyhűség mellett - nem is lesz számbavehető.

Szállóigék, amerikai „felvilágosított véreink ajkán:

— Minek egy embernek akkora fizetés? [Ember alatt az uralkodót értik, fizetés alatt pedig a civilizistát.] Itt van la, a prezent [ez a president]. Az csak nagyobb ur, mint egy király, s mégis megelégszik ötvenezer dollárral...

Aztán meg:

— Minek az a sok gróf és herceg?... Hát ami a magyar király civilizistáját illeti, - ha még annyira nem gavalier dolog is szó tárgyává tenni - az, csakugyan sok. Mert nem érdemelt. De ami a fejedelmek civilizistáit általánosságban illeti, annak, tekintve, hogy arany nélkül a korona fénye is sápad, valóban fejedelminek kell lenni.

A grófok meg hercegek? s általában a született arisztokraták? Ók, valljuk meg, a mai modern kor társadalmában, valóban furcsa figurák. De tetszenek-e arról, szegények, hogy ez a modern kor bennük még mindig kivételes lényeket lát? Az emberi haladás lelki rugói között, rangsorban, az „asszony“ után, vagy mellett, mindjárt a „hiúság“ következik. Ez a hiúság hívta életre a születési arisztokracziát is - a hazánk tett szolgálatok jutalmául. Ezek a szolgálatok pedig, a népek hőskorában, nagyrészt testi erőn alapuló szolgálatok voltak. Kifejezésre jutott ez, fiziológiailag is érthetőn, a szolgálattevők szép, erős, egészséges leszarmazóiban. Történelmi szerepük magyarázza aztán a származás nemességének teoriáját egyfelől, másfelől pedig azt a nimbust, amelynek varázsa alól még a mi dollárhercegeink sem tudják emancipálni magukat.

Hangsúlyozom azonban, hogy Monarchiáról beszélvén, előttem mindig az alkotmányos népképviselői monarchia lebeg. Azon monarchiáké, amelyekben a népkarát érvényesül és a melyekben a tultengő felségjogok nem öltik a korlátlan „egyedur“-ság alakját.

Az abszolút és azon monarchiák, a melyekben az „alkotmányos népképviselő“ csak köntöse a zsarnokságnak, érettek bombájára annak az örületnek, amely „Anarchia“ név alatt - nem válogatott - államfők, sőt királyok - ejh, mit „királynok“: - asszonyok vérevel gyalazza meg önmagát.

Dr. Hódinka Tivadar.

A VILÁG VÉGE.

Lowell bostoni tanár kijelentése.

Bostonból jelentik, hogy Lowell Percival tanár szombaton felelmetes dolgot mondott. Azt mondta ugyanis, hogy a nap és egy sötét csillag között való összeütközésnek lehetősége fennáll.

Ha ez az összeütközés meggesik, akkor Lowell tanár szerint a földre nézve oly katasztrófa fog bekövetkezni, a melynek áldozatul esik minden ember. Ha azonban néhány ember mégis túlélné a katasztrófát, ezek alig fognának a világra ismerni, akkora változáson fog az összeütközés folytán keresztülmenni.

Teljes tisztelettel vagyunk Lowell tanár tudománya iránt, de egyelőre a „sötét csillag“ nem fogja megzavarni senkinek az álmát.

Németh János V. CSÁSZARI ÉS KIRÁLYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN. A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKÉNT TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZÁ FORDULJON. ARJEGYZÉKEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, VALAMI T

MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

„A BEVÁNDORLÓ“ MÁRCZIUS TIZENÖTÖDIKI SZÁMA. Mint minden esztendőben, ez idén is ünnepi számot adunk olvasóinknak Márczius Tizenötödikén. Lapunk ez ünnepi számára, mely tartalmával és a nagy időből vett képeivel méltán fog vetekezni a budapesti lapokkal is, már most felhívjuk az amerikai magyarság figyelmét. Ez ünnepi számba a hazai írók legjelesebbjei is írtak, köztük Ignótus, a Magyar Hírlap szerkesztője, a Nyugat főszerkesztője. Ignótus cikke, melynek címe: „Uj művészet“, magára fogja vonni a hazai körök figyelmét is, mert a kitünőt író ebben azt fejtegeti, hogy Magyarországnak eddig miért nem volt és lehetett irodalma és művészete, hogy miért nem volt eddig az irodalom és művészet odahaza szűkséglet, hanem olyasvalami, amit egyesek nagylelkűen — pártoltak. — Már ez az egy cikk is becsessé teszi márczius tizenötödiki ünnepi számunkat, amelynek egyes példánya tiz cent, Magyarországra postán küldve 15 cent.

MÁRIA MAGYAROK NAGYASZSZONYA EGYLETET KOVÁCS LAJOS PLÉBÁNOS KITILTOTTA AZ EGYHÁZKÖZSÉG GYÜLÉSTERMÉBŐL. A new yorki Mária Magyarok Nagyaszonnya Templom- és Betegsegélyező Egylet volt tudvalevőleg az az egylet, amelynek buzgalma és munkálkodása révén épült fel Perényi László plébános idejében a 14-ik utcában a Szent Istvánról elnevezett római katolikus magyar templom. Ez az egylet az ő gyűléseit a templom feletti gyűlésteremben tartotta mindeközéig. Ezt az egyletet azonban most, amint lapunkat maga az egylet értesíti, Kovács Lajos plébános egyszerűen kitiltotta a gyűlésteremből. Kitiltotta pedig azért, mivel ez az egylet a legutóbb megtartott tisztújító gyűlésén Perényi Béla urat választotta meg elnökül. Perényi Béla pedig azért vörös posztó a jámbor és alázatos pap szemében, mert, ezt Kovács Lajos mondja, Perényi Béla az ükületében az egyház által tiltott könyveket árusít. Perényi Béla határozottan tagadja, hogy az ő ükület-

ben valaha ilyen egyetlen könyv lett volna, habár elismeri, hogy könyvjegyzékében fényesből 3—4 ilyen könyv fel van említve. De feltéve, hogy Perényi Béla tényleg árusít ilyen könyveket, akkor is a mi világi eszünk szerint kisebb bünt követ el ő, az üzletember, mint követ el egy pap, ha az egyház által megtiltott szindarabot adat elő A TEMPLOM FELETTI GYÜLÉSTERMÉBEN. Ezt pedig megselekedte Kovács Lajos plébános, eladatván az egyház javára a templom felett „A kaméliás hölgy“ et, mely szindarab tudvalevőleg mindig meg volt tiltva a római katolikus egyház által. Hanem Kovács Lajos ur nyilván azt hiszi, vagy ami üzletembernek tilos, megvan engedve neki, a papnak. Pedig igazán jó volna, ha már valahára nem lázítaná ezt a new yorki magyarságot egymás ellen s legalább a papok nem azt keresnék, a mi széttagolja a magyarokat, hanem azt, ami egymáshoz fűzi őket.

MAGYAR POSTAULTÁLVÁNYOK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK POSTAFORGALMÁBAN. Még tavaly említettük, hogy az Egyesült Államok postahatósága az ő Magyarországról szóló postaultálványait magyar szöveggel és magyar magyarázó jegyzetekkel fogja ellátni avégből, hogy még angolul nem tudó honfitársaink is a posta útján továbbíthassák pénzeiket. Az amerikai postahatóság már beváltotta abbéli ígéretét s a magyar szövegű postaultálványokat forgalomba hozta. Az ilyen utálványok most már minden postahivatalnál kaphatók. Alkalmilag képbens is be fogunk mutatni ily utálványt olvasóink tájékoztatására.

THURY ILONÁT MEGINT MEGOPERÁLTÁK. Thury Ilonát, aki az ő bájos művészetével belopta magát a new yorki magyarok szívébe, egyik csapás éri a másik után. Még csak néhány hónap előtt vetette magát alá egy súlyosabb természetű műtétnek s a minap vérmérgezés folytán megint meg kellett magát operáltatnia. A műtét kitünően sikerült s reméljük, hogy a derék művész hamarosan felépül.

UJ MAGYAR EGYLET NEW YORKBAN. New York városának törékvő, értelmes fiatal magyarjai „Amerikai Magyar Társaság“ név alatt új egyletet alapítottak, mely az irodalom

művelését írta a zászlajára. A célt felolvasások, ismeretterjesztő és mulattató előadások rendezésével kívánják elérni. Az egylet fiatalága dacára már tért hódított és szép számú tagokat nevez magáénak. Az új egylet elnöke dr. Kern Ferencz előnyösen ismert magyar fogorvos, alelnöke Vizváriné urnő.

CSOPEY GÁBOR HAZAUTAZIK. Arról értesülünk, hogy főt. Csopey Gábor, perth amboyi görög kath. magyar lelkes, akinek családja már hosszabb idő óta Magyarországon időzik, most ugyancsak hazautazik, hogy övét vizsgálhassa ide. Bizony jól fog esni Csopey plébános urnak, ha az itteni közdelmeket otthon valahogy kipihenheti és ujult erővel folytathatja aztán nemese munkáját itt.

MÁRCZIUS TIZENÖTÖDIKE ELIZABETHPORTON. Az Elizabethport-i magyar dalárda és műkedvelő márczius tizenötödikének emléket nagyszabású ünnep keretében fogja megülni szombaton, márczius 13-án. Az ünnepi szónoklat megtartására Singer Mihály urat, a Bevándorló szerkesztőjét kérték fel.

A BRIDGEPORTI MAGYAR REF. EGYHÁZ KÖRÉBŐL. — KERESZTELESEK. 1. Timkó Erzsébet, Timkó József és Fűzi Zsuzsanna leánya. Keresztszülek: Metzlik János és Balogh Anna. 2. Bak Péter, Bak István és Pócs Julianna fia. Keresztszülek: Barabás János és Gerzsenyi Zsófia. 3. Fodor Kálmán Kornél, Fodor Kálmán és Hende Lidia fia. Keresztszülek: Barát Péter és Baesko Mária. 4. Boros István, Boros István és Kriston Borhala fia. Keresztszülek: Szalai János és Farkas Klára. 5. Lénárt Mária, Lénárt István és Zólyomi Anna leánya. Keresztszülek: Zólyomi József és Lindvay Julianna. 6. Cselényi Julianna, Zsuzsanna, Cselényi Lidia leánya. Keresztszülek: Stefan József és Gazdik Terézia. — HALÁLOZÁS. 1. Lénárt Mária, Lénárt István és Zólyomi Anna 3 hetes leánykája. Teme-fésze volt február 23-án.

URÁNIA-ESTÉLY. Páratlan sikerrel folyt le február 21-én a Ref. Ének-kar által rendezett Uránia-estély. A Nagy Rákóczi Hall összes ülőhelyeit elfoglalta a díszes és előkelő közönség. A vetített képeket a lelkes, segédlelés és Keeskeményi Béla kísérték megfelelő magyarázattal, melyet a közönség mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatott.

Söt észébe juthatott, hogy még komolyan is vehetném a „tréfáját“; megsimogatta az Ernő kezét és békülékenyen mondta: — nem bánom, na; maga most jó fiú, semmi különös panaszom sincsen rá.

Ernő mosolygott s kezét csókolta. Tudni szerettem volna, mivel foglalkozik a barátom; van-e társasága, kedvtelése mik? Hisz olyan nagy változás ez. Ernő csak egykedvűen mosolygott. — Ez bizony nagy változás, mondta csendes szóval.

— De reményem, nem kellemetlen, — szolt közbe a menyecske, és volt a hangjában valami, ami sürgős és kedvező választ követelt. — Tudja, — fordult hozzám, Ernő azt fel sem fogja, mit köszönhet nekem. Az édes mamája se gondolhatja jobban.

— Az igaz, — bólintott barátom. — Nem gondolhatja jobban.

És amikor ezt mondta, a messzeségbe nézett. Valahova ki, a vadszölőlevelek közt tündöklő kék égbe.

— Csak rá kell nézni, — folytatta a menyecske: volt-e valaha ilyen? Nem is engedem ám, hogy idebent sorvadjon, penészedjen. Most nem irkafirkál; — nem politizál, — nem nyakgatja a gondokáját; hanem lovagol, kocsikázik, a szabadban van és gazdálkodik. Apus nem hagyott neki békét. Már is-pán lehetne, annyira beletanult.

Az én fülemben az csengett, hogy nem politizál és nem nyakgatja a gondokáját... Pedig milyen meleg érzéssel játszott valamikor. Hogy elhallgattuk azt ketten, valakivel.

Ernőre néztem. Megértette. — Nem szereti a zenét, — mondta közönyösen.

— Dehogyan nem, — magyarázta az asszony, — csak módjával. A gondok olyan szomorú hangszer; mire jó az? Én nem bírom sokáig; az urackám figyelmes és inkább nem is játszik. — De még többre vittem vele ennél. Leszoktattam a hiábavaló irkafirkálásra. Mire lehet az jó? Ó, az én Ernőm nagyon megokosodott; derék, komoly ember lett belőle.

Alapított az 1889-ik évben.

Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEBÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDÖNK PÉNZT az ő-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül kész besztjük a pénz kiutalását igazoló eredeti postal feladó-vevényre.

VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankháza-nak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megörzés végett és át-tünk kamatot; kívánságára elhelyezzük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskéket.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árán és nagy kiterjedésű összeköttetésünknek fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelem-mel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE,

PITTSBURG, PA.

Különösen érdekesek voltak: Jézus életéből merített képek, József története, valamint az ital romboló hatását feltűntető képek. A képsorozatokat kö-zött a Ref. Ének-kar dalai és humoros előadások szórakoztatták a közönséget. Gratulálunk a Ref. Ének-karnak az el-ért szép sikerhez.

M. K. I. K. Az a szép siker, melyet az Ifjúsági Kör tagjai az „Uzasi Gyöngy“ előadásával elérték, arra bu-dította a minden szépért és jóért lelke-sülő ifjúságot, hogy egy újabb előadást rendezzen husvét másodnapján a Nagy Rákóczi Hallban. Ez alkalommal a „Tűri Boreas“ című népszimnű fog színterekrülni. Az Ifjúsági Kör elnöke és a szindarab rendezője: Bölcsházy Ferencz ur, mindent elkövet az előadás fényességének érdekében. A próbák serényen folynak az Ifjúsági Kör hely-liségeiben, hol csak nem régen állított-kal fel egy tágas színpadot. Hiszszük és reméljük, hogy a derék ifjak fá-ra-dozását méltó siker fogja koronázni.

FARSANGI FAIR. Február 20-án este volt egyháznak utolsó fairje s ez-el egyidőre lezártuk a mulatságok so-rozatát. A fair összesen mintegy 300 dollárt jövedelmezett egyházunk javá-ra. Hívünk buzgósa és áldozatkész-ség tette lehetővé azt, hogy egyháznak bevétele e rövid két hónap alatt meg-haladja az 1000 dollárt. A mai, nehéz

munkaviszonyok mellett ez minden esetre öröndetes eredmény.

NEW YORKI FŐPOSTÁN LEVŐ NEM KÉZBESITHETŐ MAGYARORSZÁGI LEVELEK. 52 Bakler Rézi, 95 Bejolevej Annie, 124 Peter Anna, 154 Bohar Ádám, 188 Buronisch Georg, 257 Cypres Mrs. S. H., 281 De Lukacevich Charles, 304 Dobos Miss Anna, 383 Feist Miss T., 439 Gabnai Ádám, 517 Gohr Miss Irma, 586 Gruss Fred, 655 Horváth Erzi, 667 Hulla Johan, 725 Kaleta Joseph, 741 Kann Mrs. Irén [2], 789 Kereszti Mária, 822 Kron Péter, 865 Krupka Juliska, 882 Lambert Zsuzsanna, 967 Lucanski Stefánia, 984 Manberg Ignác, 1017 Medved Miss Lizi, 1035 Szősz Mrs. J., 1078 Most Miss Sofie, 1098 Németh B., 1117 Obrath Georg, 1139 Partli József, 1171 Philips John, 1226 Reichard A. Frank, 1300 Schwaber Miss Hanna, 1352 Schwarz Miss J. [2], 1377 Schwed Miss Róza, 1481 Schwinger Salomon, 1551 Suskind Regent, 1575 Thein Adalbert, 1653 Wéber Mathias, 1685 Wessely Miss Valéria, 1730 Zakanek Johan. E. M. Morgan, postamester.

A PITTSBURGI KONZULT KI-TÜNTETÉK. Báró Bornemissza Gyula pittsburgi magyar konzul szol-galatainak elismeréséül a vaskronal-arend harmadik osztályával lett kitün-tetve.

Tárcza.

BOROSTYÁNLEVELEK.

Irta: Bársony István.

A négyes-fogat, amely a vasutáló-másról a nyirespusztára röpitett, meg-állott a verandás uri ház előtt s a nyári ebédlőbe vezető néhány lépcsőn egy ur sietett elem, akiben alig ismertem Ernő barátomra.

A barátom tudnillik kissé halvány, karcu és borotvált arcu fiatalember volt valaha, aki csak bajszot viselt s ezt a férfias diszt különös gondozásá-ra méltatta; emellett pedig mindig rá-illetett, hogy olyan, mintha skatulyából vették volna ki. Most ellenben elöt-tem állott egy cigánynyá lesült, kör-szakállas, majdnem hanyagul öltözött marczona legény, akin a régi-ből jófor-mán semmi sem volt más, mint a gomblyukában zöldelő borostyánlevél.

Ez a borostyánlevél évekkel ezelőtt is mindig ott volt, mint valami örökké élő emlék; mint valami néma figyel-metetés, amit az egész nagy világon csak egy ember érthet meg.

Szinte megdöbbenem, amikor rá-esett a szemem. Mert az a borostyán-levél nekem is mondott most valamit, ha nem is mindent. De azzal egyelőre nem foglalkozhattam.

Mialatt barátom megölelt, a veran-dáról is üdvözölt valaki: Isten hozta! szölgött egy élénken csengő női hang. Csinos, de kissé hizásnak indult fiatal asszony állott odafent. Fehér kezét a szeme elé tartotta, hogy védje magát a naptól. A ruhája s fehér mosó volt, júniusi nyár levén.

— A feleségem, — mondta Ernő és karonfogva vitt a ház urnője elé. Ami-kor kezét csókoltam neki, erős illat csapott meg. De nem virágillat volt.

Egy pillanással hirtelen körülnéztem. Minden elárulta itt a kényelmes jómódot, amiben ezek az emberek él-hettek. De minden asszonynak való

volt, amire a szemem esett; a himző-táblák, a varrógépek, a csesebecsék, a miknek semmi hasznát se lehetett ven-ni...

Az asszony talán megsejtett valamit a tekintetem villanásából, vagy csak véletlenül magyarázta: — Tudja, én tulajdonképpen itt lakom nyaranta. Itt dolgoztatok, szórakozom, festek...

Csakugyan, még festőállvány is volt az egyik sarokban, de azt nem láttam meg mindjárt, mert éppen himzések takarták.

Az ebédet is itt tálalták fel; — hely volt bőven; akár bált lehetett volna rendezni.

A piros és fehér kökoczkák szélet csillagos mozaik díszítette a talpuk alatt. A kőlapokra még ránézni is elég volt, hogy hűset érezzen az ember. A falat körül vadszölő futotta be s ide-bent is volt egypár nagy leander-bokor, fabödönben; keserű mandulára emlé-keztető lehetete volt a virágainak.

Az ebéd természetesen dus volt és so-káig tartott. Minthogy rögtön asztal-hoz ültünk, első beszélgetésünk — az asszony jelenlétében — nem lehetett éppen tulságosan bizalmas. Hogy mi-ért nem? tudja a jó isten. Hisz' tit-kaink nem voltak; de amennyire, vala-mikor, bohéméletünkben, összeforrtunk, mégis száz olyan emlékezés jut-hatott eszünkbe, ami nem a feleség vagy legalább nem minden feleség elé váló.

Ami leghamarább megállapítottam magamban, az volt, hogy itt az asszony a hangadó.

Folyvást ő beszélt és akármiről kér-dezősködtem, ő felelt: — Hallottam már magáról, mondta; sokat hallot-tam. Ernő gyakran emlegette és tu-dom is, hogy nagyon szereti magát. Szinte féltékeny lehetnék. Hej, ha én magát egyszer kifakgathatnám! Min-dent tud, ugy-e? No, valja meg.

Fürkészve siklott élnék tekintete hol egyikünkre, hol másikunkra; de egyáltalában nem azt árulta el a jó-kedve, hogy emésztő gyanakvásai van-

Kovács

Kovács egy hazai ládi életét Péter öt vány gaz

Kovács egy itte kénszeri paplétére volver-sze kasztassa nusított. pot hito bernek u hogy ha vágó dol egütt a

A PAI birt ellé Nem biz sok egyi káztottt SEM KL tudja leg zonyitha mazott, gázolni. pap, azt

Kovács nyilatko ja azt, h községu lár 44 e zovásak 1907. O EL. AZ NEM M PÖKI I levele bí tal nála megteki számos nősi K mázóna séget.

E fen amikor „Mecse vás Lá nyilatko latkozat perth hogy K ványt Á te, hisz reste a adásaib a nyilat ur kimo

dennap

— És a maga Ernő arczára

— Tu

te nyug — Se ruan, és mondha volna s

Látta a barát oly jó s ban jeg

— Jó

— Na tompán

— Bó

— Az semmit megval Sokat

— Az

— Na tet.

Kérd

— El amit n

— A

— Az elötte

— Ó

vel.] got, s sem ke hogy l akart j megsz gem re Ha e megsz feküdt na a gemne nem n

Hall

hetett belőle.

NYILATKOZAT

Kovács Lajos nyilatkozatára.

Kovács Lajos new yorki plébános egy hazai lapban Szerváción Páter esaládi életét bántotta, mire Szerváción Páter őt nyilvánosan hazugnak és hitvány gazembernek nevezte.

Kovács Lajos new yorki plébános egy itteni magyar lapban minden kegyesítő ok nélkül nekem rontott, papléterre engem „csirkefogónak”, „revolver-szerkesztőnek” nevezett, sikerkasztással, csalással, zsarolással gyantsított. Erre én ezt az érdemes papot hitvány, hazug fráternek, gazembernek neveztem s követeltem tőle, hogy ha tud felélem bármilyen becsületbevégo dolgot, hozza ezt bizonyítékaival együtt a nyilvánosságra.

A PAP tudott kofáskodni, de nem birt ellenem bizonyítékot felhozni. Nem bizonyítja azon vakmerő állítások egyikét sem, mivel ellenem kockázatott. A BIZONYÍTÁST MEG SEM KISÉRELLI. Kovács Lajos páter tudja lejjebb, hogy ellenem nem bizonyíthat, hogy hazudott, hogy rágalmozott, amikor becsületemben akart gázolni. Hogy mit érdemel az ilyen pap, azt elmondani nem az én dolgom.

Kovács Lajos páter azonban mégis nyilatkozik s hazug rágalomnak mondja azt, hogy ő a perth amboyi egyházközségnek 1905-ben fenmaradt 332 dollár 44 centyű pénzével onnan való távozásakor el nem számolt. HOGY 1907. OKT. 31-IG NEM SZÁMOLT EL, AZT NEM ÉN MONDTAM, HANEM MONDTA A TRENTONI PÜSPÖKI HIVATAL, amelynek eredeti levele birtokomban van s mindenki által nálam megtekinthető, amint hogy megtekintették már egyházközségének számos tagjai. Ha ezt rágalomnak minősíti Kovács Lajos páter, akkor rágalomnak mondja a trentoni püspökséget.

E fenti sorok már meg voltak írva, amikor egy new yorki magyar lapban „Megszámlált rágalomnak” cím alatt Kovács Lajos érdekében egy kéthasábos nyilatkozat jelent meg. Ebben a nyilatkozatban Grósz Ferenc jelenlegi perth amboyi plébános azt mondja, hogy Kovács Lajos az 1905-iki maradványt ÁTVETTE. Persze, hogy átvette, hiszen a trentoni püspök azért kereste a pénzt, mert átvette, de a számadásaiából — kifejejtette. Ugyanabban a nyilatkozatban néhány perth amboyi ur kimondja, hogy Kovács Lajos plébános

dennap; magam sem tudtam, honnan. — És ő cserélte ki mindig a régít, a maga kezével. Emlékszem rá.

Ernő megállott. A szeme égett; az arczárja pirosság futott.

— Tudsz-e valamit róla? — kérdezte nyugtalanul.

— Semmit sem, — feleltem szomorúan, és boldog voltam, hogy igazat mondhattam; éreztem, hogy úgy sem volna szabad mást felelnem.

Láttam, hogyan változik a pirosság a barátom arcán halványossággá. Épp oly jó szándékkal, amely rossz pillanatban jegyeztem meg:

— Jó asszony lehet a feleséged.

— Nagyon jó asszony, — mondta pompán.

— Boldog lehetsz.

— Az vagyok. Mondd csak, igazán semmit sem tudsz róla? Lásd, neked megvallhatom, én sokat gondolok rá. Sokat kell rá gondolnom.

— Azt mondd: kell. Nem értem.

— No, igen, hisz minden rá emlékeztem.

Kérdőjellel váltam.

— Először is ez a sok repkény itt, amit magam tenyésztek. Aztán...

— Aztán?

— A feleségedem.

— Az Istenért, csak nem beszéltél előtte róla?

— Óh, Istenem! [Legyintett kezével.] Tudod, mennyire szerettem a virágot, s a feleségedemnek még a parfüm sem kell, ha virágillata van. Tudod, hogy leste, ha valamin dolgoztam; ő akart mindig az első lenni, aki az alig megszáradt sorokat olvassa. A feleségedem rég kivette a tollat a kezemből. Ha esténként homályos szobámban megszólaltattam a gondokamat, odafelelt a lábam elé és nem cserélt volna a világon senkivel sem. A feleségedem ebből semmi sem kell. Hát nem muszáj rá gondolnom?

Hallgattam. De Ernőt már nem lehetett elhallgattatnom. Áradt a szó belőle.

nos távozásakor tisztességesen elszámolt, DE ELISMERIK AZT IS, HOGY A TRENTONI PÜSPÖK IRT EGY LEVELET, AMELYBEN KIJELENTETTE, HOGY AZ 1905. ÉVRŐL FENMARADT PÉNZEK NINCSENEK ELSZÁMOLVA.

Nos hát, ki rágalmozott?

Különbön hozzon Kovács Lajos a trentoni püspöktől levelet. Ha a püspök kijelenti, hogy 1907. okt. 31-én Kovács Lajos számadásai rendben voltak, akkor elhisszük majd, hogy a birtokomban levő levél tévedésnek kifolyása.

Singer Mihály, A Bevándorló szerkesztője.

VÉRRES FARSANG. Utcai harc Lisszabonban.

A kis Portugália fővárosa, Lisszabon, véres utcai harcoknak volt a színhelye most, a farsang utolsó hetében.

A néptömeg az utcán lezajló farsangi életet arra használta fel, hogy végrehajtsa a királyellenes tüntetéseket, melyeket a király és a koronaörökös meggyilkoltatásának évfordulóján terveztek.

Álarcok mögé bujt és jelmezekbe öltözött emberek eljártak az utcán újra a tavalyi király-tragédiát. Mások emberi esontvázakat tartalmazó kopsókát hordtak az utcákon végig, közben királysértő gúnydalokat énekelve.

A rendőrséget váratlanul érte ez a botrány s mikor közbe akart lépni, a nép középvel fogadta. Elvégre katonaság vonult ki a rendőrök támogatására s együttes fegyveres eljárásuknak sikerült a népet elzavarni az utcákról.

PÁRIZS GYOMRA. A Páris környékén levő híres veteménykertek kezelése.

A Páris környékén levő veteménykertek, melyek arra vannak hivatva, hogy a roppant világváros hatalmas gyomrát élelmiszerrrel ellássák, oly világhíre tettek szert tökéletességükkel és bámulatos termelőképességükkel, hogy azokat tekintélyes amerikai gazdaságok tanulmányozzák azzal a céllal, hogy annak itt használt vegyék. Egy ilyen személyesen ott járt tanulmányozótól kapott adatok révén fogom most ismertetni a francia kertészek módszereit, s azt, hogy miként használják ott ki minden falpalatnyi helyet veteménytermelésre.

— Barátom, szavamra mondom neked, minden rá emlékeztem. Ha a feleséged hangját meghallom, az övé jut eszembe. Van egy pár szelid gerliczék, ha azok közül kaczag az egyik: mintha őt hallanám. Éjjel felriadok néha és kisonok a gondokámhoz; halkán üzenetek valamit, valahová. Órákell gondolnom akkor is. Ha a feleséged megölel, úgy ölelem vissza, hogy azt hiszem, ő van a karom között. Hát nem boldog ez? Mindig és mindenütt ő.

A faszor végéről, a ház felől, erősen buffogó kutyaugatás hallatszott. A fehér asszonyt kísérte egy nagy fehér komondor. Akkor, mint a hegyi farkas.

— Nézd csak, nem ötlök rögtön a szemedbe, hogy milyen karesu volt ő? — kérdezte Ernő.

A háziasszony már messziről szólított, hívott bennünket. Jöjjenek, most etetjük a malacokat; — az orpingtonok is együtt vannak; apus tisztelt magokat, de vacsora előtt nem jöhet, dolga van.

Hát mentünk. Mialatt a malacokat dicsértem, vaskargattam: Ernő a nagy kutyát apportiroztatta. A felesége titokban figyelmeztetett rá. — Lásd, mindig ilyen; semmi sem érdekli. Ez az egy hibája van, különben nagyon derék ember.

Elgazdálkodtunk estig. A vacsora épp olyan sokáig tartott, mint az ebéd, „apus” is velünk volt és egyre kvaterkázott.

Éjfél felé járt, mire lefeküdtünk.

Ablakomtól nem messzire egy fülemüle szólalt meg időnkint. Annak a szokatlan csattogása mellett szunyadtam el. Ugy tetszett félálomban, mintha valahonnan, a falakon keresztül, gondorka méla bugása felelgetne a fülemüléknek.

Ernő jutott eszembe. — Meg ő. — És mintha a nyári éjszakában borostyánlevélűs kezdett volna esni: azt állítottam.

Ezek a párizsi kertek igazi csodái a belterjes, erélyes földművelésnek. E kertek talaja, melege, esője, még éghajlata is mesterséges; mindezeket a kertész hozta létre; ha költözik, magával viszi.

Ha Amerika népeisége és városai az eddigi arányban nőnek, csakhamar szükség lesz itt is arra, hogy Párizst utánozzák.

Amint Párizs városában esténként az éjféli óra közeledik, s a mulatni vágyók tizezrei az utcára özönlének, megtöltve a nagyszámú kávéházakat, s elfoglalva a künn álló asztalok hosszú sorát; midőn a villamoslámpa versenyre száll a nap fényével, s a levegő megtelik éva leányainak kacajával és mosolyával, a zene hangjaival; miközben az elegáns helyek pinczérei a rendeléseket jegyzik, s az egész világ csak egy óriási mulatóhelynek, tréfának látszik; mindezzel az örületen, vig hangzavarral éles ellentétben boulevardokon, hidakon, tereken, s keskeny, régi utcákon keresztül parasztkoosik hosszú sora indul meg hatalmasan megpakva káposztával, salátával, petrezselyemmel, répával, spárgával, tornával, s még sok más jöfőle zöldséggel, az időny szerint. Ez a végtelenül hosszú menet mind a központi vásárcsarnokba igyekszik.

Jóval napfelkelte előtt a vásárcsarnokok mind meg vannak töltve elegendővel, hogy Párizs városa a legközelebbi nap déljében megkaphassa ebédjét.

De a mi szándékunk itten a kertészek munkáját ismertetni, akiknek kertjei nagy területen körülövezik a várost, s akik csodálatos példáját adják annak, hogy mint lehet kitartó, türelmes munkával a földet uralni.

Hogy ezek a kertészek kicsoda költéséget és munkát fordítanak földjeikre, s hogy milyen csodálatos eredményeket érnek el, arra nézve szolgáljon felvilágosítással ez az egy példa:

Egy kertgazdaságra, mely mindössze két és fél aker földből áll, csaknem hateres dollár ment fel csupán felszerelésre. Évente ötszáz dollár megy bére és adóra, másik ötszáz dollár friss trágyára, és több száz dollár apróságokra. Minden idényben, mely hat hónapból áll, nyolcz férfi és nő dolgozik a földeken csaknem mindennap reggel négytől este nyolczig.

Hogy mi mindent produkálnak ezen a kis helyen, azt felsorolni igen hosszú volna. A főbb tételek a következők:

Több, mint huszezer font répát, huszezer font hagymát, tormát, s más zöldségeket, melyeket sulyszáma adnak el; 6000 fej káposztát; 5000 kosár paradicsomot; 160.000 fej salátát. Több, mint kétszázötvenezer font zöldség évente. S e mennyiségnek több mint felét mint korai terméket adták el, telen és kora tavasszal.

Igazi csoda ez, ezek a kertészek a Hesperidák tündérekertjét keltették új életre, mert az elmondott példa nem tartozik a kivételes esetek közé. Százakra megy a kertgazdaságok száma, ahol hasonló eredményeket érnek el.

E kertgazdaságok mai módszere három nemzedék kitartó, fáradhatatlan munkájának eredménye. Nincs ebben semmi boszorkányság, csak minden, legkisebb részletere kiterjedő figyelem, természetes józan ész és türelmes, szorgalmas munka.

Ezeken kívül szervezetségük és összetartásuk segíti őket. A párizsi kertészeknek régi egyleteik vannak, melyek könyveket adnak ki, előadásokat, felolvasó-gyűléseket tartanak, s ily módon bármelyikük a tudását, tapasztalatait rendelkezésére bocsátja az özszerűségnek.

Röviden elmondva a francia rendszer nem áll másból, mint a legvégsőig menő termékenyítésből a földnek trágyázása által, valamint a nap természetes hevének sokszorosításából üvegfedők által, mely egyszerűs mind védelmezője a fejlődő növényeknek.

A talaj gazdagsága, védelem, hőség és elegendő nedvesség, ebben semmi új nincs a kertgazdaságra nézve; de új az a módszer, ahogy ezt a francia kertészek kidolgozták, s ahogy e kellekeket gyakorlatilag alkalmazták.

Ennek a módszernek részletes ismertetésére legközelebbi cikkemben térek rá.

Ligeti Imre.

ELŐFIZETŐINK.

Kellemetlenség elkerülése céljából minden héten a helyi nyugtázzuk a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. A

VALÓDI, HAMISÍTATLAN CALIFORNIAI VÖRÖS ÉS FEHÉR BOROK — GALLONJA 50 CENT. CSAKIS HORDÓKBAN SZÁLLITTATIK 10 GALLONTÓL FELFELE. EGY EGÉSZ HORDÓ KÖRÜLBELÜL 50—53 GALLON. Egész hordó rendelésénél a hordót nem számítjuk. INDEPENDENT WINE COMPANY A HEDGESIDE WINEYARD, NAPA, CAL. NEW YORKI KÉPVISELŐJE: MOLNÁR SÁNDOR 290—291 WEST STREET, NEW YORK. Rendelések e címre küldendők.

HA MEG AKAR GYÓGYULNI. HASZNÁLJA A Mersits-féle INJECTIN és a Mersits-féle SANCTIN CSEPPEK-et. Ezen szerek biztosan és gyorsan gyógyítanak fájdalmas folyást, kínzó gyuladást; akár friss a baj, akár régi keletű, hatásuk gyors és biztos. — Az INJECTIN mint befejezendő szer lesz használatra, a SANCTIN-cseppek mint vértisztító, a baj gyorsabb gyógyulást biztosítja. Egy üveg INJECTIN ára 80 cent. Postán 1 dollár. Hozzávaló finom fekete gummifecskendő 35 cent. Postán 40 cent. A SANCTIN-cseppek üvege 50 cent. Postán 60 cent. — NE HANYAGOLJA EL BAJÁT, hanem küldjön az alanti címre 2 dollárt papírpénzben, vagy money orderen és mi elküldünk önnek 1 üveg INJECTIN, 1 üveg SANCTIN-cseppeket és egy legfinomabb fecskendőt, úgy hogy ott már nem fizet rá semmit se többet. A csomagban semmi felírás a címzenden kívül nem lesz. Teljes titoktartást biztosítunk. Ezen kitűnő szerek egyedül a Clevelandi Vörös Kereszt első magyar gyógyszerárban (Red Cross Pharmacy) kaphatók és ha postán rendel, címzeze a levelet egyszerűen magyarul így: „VÖRÖS KERESZT” magyar gyógyszerár, 8901 Buckeye Road és 89-ik utca, Cleveland, O. Irjon még ma a „H”-t megjelent „HASZNOS TANACSADÓ” című könyvről. INGYEN KÜLDJÜK MEG. —

ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útnán fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásáról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett New Yorkban dr. Bieber József; Hobokenben dr. Grulich János, Novák János; Berwicken Szász Károly; Poughkeepsien Takács István; Pittsburgban Balasch M. J.;

Félre fizetett New Yorkban Szilágyi Albert; Trentonban Tresz Gyula, Kiss László, Burkus Lajos, Mayer Flórián; Morrisvillen Koválik Sándor; Torringtonban Orbán Imre, Balogh István, Kasznay András; Bathen Scress Ferenc; South Bethlehemben Lepsis Sándor, Zbojovszky György; Yonkersen főt. Szabó Gyula, Karafa I. Péter, Gajdusek Ágost, Reizman Lajos, Bojtos János; Perth Amboyban Hertz vendéglő, Szabó Károly; Garfielden Wiszoleczky J.; Passaicban Schabel Ferenc; Newarkon Rakovszky György.

Negyedévre fizetett New Yorkban Török István; Jersey Cityben Buda József; McKeesporton Breuer Dávid.

SZÓKIMONDÓ MAGYAR.

Hollak Imre becsületsértési pöre.

A hazai lapokban olvassuk:

A hajdani Zaránd vármegyében, melynek egy részét a megyék kikerekítése alkalmával, mivel a dákórománok főfészke volt, felosztatták és egy részét Aradhoz, másik részét Hunyadhoz csatolták, a magyar oly ritka, mint a fehér holló. A Hora és Kloska, valamint az 1848—49-iki oláh lázadás kiirtotta ott a virágzó magyarságot, melynek egyetlen hirmondója még a Hollakycsalád. Az ellenséges érzületű mőz lakosság nagyon megkeseríti Hollak Imre acsuai földbirtokos életét, akiknek erdejét szabad zsákmánynak tekintik és tíz év alatt ötször gyújtották fel. De meggyűlt a baja a földbirtokosnak, aki annak idején országgyűlési képviselő volt, a bíróságokkal is, mely szerinte közönyösen nézte a vandál pusztítást. A szókimondó „utolsó magyar” fölött hivatalból üldözendő rágalalmazás és becsületsértés vétsége miatt most itélkezett a Kuria első büntető tanácsa Bernáth Béla másolalók vezetésével, Pongrácz Jenő bíró referálása mellett.

Hollak ugyanis eladta letarolás végett erdeit egy vállalkozó cégnek, mely azt Milkó Vilmos és fiai cégére bízta, anélkül, hogy velük Hollakynak szerződése lett volna. A cég iparvasutat szándékozván építtetni, Arad vármegye közigazgatási bizottsága utasította az azóta elhalt Lengyel Sándor nagyhalmgyi főszolgabíró, hogy az erre vonatkozó szerződések megkötéséig legyen a cégnek segítségére. A fő-

szolgabíró azután olyan buzgalommal járt el, hogy az acsuai urberekkel kötött szerződésekbe olyan erdőterületeket is belvételetet, melyek nem ezeket, hanem Hollakyt illették. Hollak Imre az ő erdején építendő vasut ellen tiltakozott, appellált. A közigazgatási bírósághoz is fordult, de eredménytelenül, végre 1902 augusztus 12-én, mikor már az iparvasutat ki voltak építve, kiszállott egy bizottság, hogy a hitanrendről bejárás megtartása. A tárgyaláson Hollak is megjelent, aki tiltakozott a bejárás megtartása ellen, mert az építésgedély az ő jogorvoslati folytán érvénytelen s kérte, hogy a bizottság tekintse meg a cég által épített vonalakat is. Ez a kívánság azonban nem teljesült, mire felebevezésben azt írta a bizottságról, hogy megbízását lelkiismeretlenül eljesítette, mert csak futólag tett egy kis kéjtutást s azon volt, hogy a Milkó cégnek ne okozzon kellemetlenséget. Ez a felebevezés eredménytel is járt, mert a kereskedelmi miniszter az építés jogtalanságát és a cég rosszhiszeműségét megállapította s azt ezer korona bírsággal sújtotta s az egész vasut üzemet betiltotta.

A beadvány miatt büfenyitő vizsgálat indult meg Hollak ellen, akit a temesvári törvényszék, mint delegált bíróság nyilvános rágalalmazás és becsületsértés miatt háromszázhetven korona pénzbüntetésre ítél. Az ottani tábla helybenhagyta azt az ítéletet. A Kuria most foglalkozott a vádlott semmiségi panaszával, melyet Baumgarten Izidor koronaügyszelyettes és Ragályi Lajos dr. védelme után elutasított.

Egy másik rágalmazási pöre is volt ezenkívül Hollak Imrének, melynek következő az előzménye:

Az oláh parasztság a főszolgabíró közömbösségétől vérszemet kapva, Hollak erdejét a sajátjának tekintette, úgy hogy Hollak végül is kénytelen volt birtokára zárlatot kéri s birtokperit indítani, amelyet a Kuria meg is nyert. E harczaiban a késedelmező butyini aljárásbíró, Buday Zoltán sértette meg. Az erdőből kitiltott oláhok azután az erdőt minduntalan felgyújtották s a hatóság ezt is meglehetősen hidegvérrel nézte. Végre, mikor 1904. évi augusztus 6-án az erdőt négy helyen is felgyújtották s azok napokig étek, csak igazságügyminiszteri beavatkozás után indult meg a vizsgálat s rá szerencsésen egy esztendő múlva Buday Zoltán albiró, anélkül, hogy helyszini szemlét tartott volna és a tanukat kihallgatta volna, megszüntette az eljárást. Holakyt ez annyira elkeserítette, hogy felebevezésben Budayt részrehajlással vádolta s azt állította, hogy őt hatósági ortalomban nem részesítette. A nagyváradi törvényszék Hollak Imré nyilvános rágalalmazás és becsületsértés miatt hatszáz korona pénzbüntetésre ítélte s ezt az ítéletet úgy az ottani tábla, mint a Kuria is, helybenhagyta.

A BEVÁNDORLO

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHALY.
F szerkesztőség és kiadóhivatal:
827 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Trentoni iroda: 845 S. Broad Street.
Irodavezető: Nyilas Kálmán.
Tóth Béla az egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselével megbízva.

Johnstowni iroda: 316 Chestnut street.
Irodavezető: Dzubay Emil.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Edited and published by: MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East York, N. Y. under Telephone: 4350 ORCHARD.

Trenton offices: 845 S. Broad Street.
Manager: Coloman Nyilas.

Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: 316 Chestnut street.
Manager: Emil Dzubay.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

—Mikor a darabont-kormány uralma alatt nyugott Magyarország és alkotmányosértést alkotmányosértés követelt, még a legpróbb függetlenségi képviselő is hivatala érezte magát Fejérvári és társai felakasztására.

—És a Fejérvári-kormány tényleg sokat vétett. Megtámadta a magyar alkotmány sarkalatos tételeit, le akarta rombolni azokat az oszlopokat, amelyen az ezerezes Magyarország pihen. S mikor a függetlenségi kormány kerekedett felül, a nemzet megkövetelte a nemzet ellenségeinek megbüntetését.

—Most azonban kisélt, hogy a nemzet-kormány nem emelheti fel kezét a nemzet ellenségei ellen. Nem pedig azért, mert Bécsben kötelezte magát arra, hogy nem bántja őket. Hej! Bécs mindig védte azokat, akik nyúzták, tiporták a magyart, de azt még sem hittük volna, hogy egy Kossuth Ferenc még ebben is Bécs mellé szedgődik.

—Kossuth Ferenc különben éppen mostanában mással is bizonyította, hogy az alma néha bizony nagyon is messze esik a fájától. Míg Kossuth Lajos szabad nemzetek első létfeltételének tartotta a szabad sajtót, addig Kossuth Ferenc azt vallja, hogy a sajtónak csak azt szabad, ami Ferencnek tetszik. Így megtöltötte a budapesti „Népszava"-nak a m. kir. államvasutak pályaudvarain való árusítását. Egy nagy ember kis fia ime mily eszközöközöl nyul vele ellentétbe jutott sajtóorganumok megrendszabályozására!

—Március tizenötödikének megünneplésére lázasan folynak a készülődések minden amerikai magyar telepen. Az amerikai magyarok szívében élnek legalább még történelmi emlékek. Oda-haza már ezeket is elmosta a gyorsan haladó idő.

—Megjött az amerikai politikai törpéknek most egyszerre a bátorságuk. Egyre gyalázzák Rooseveltet. Azt a Rooseveltet, akinek nevét tisztelettel említi öt világrész. De van ezen kis emberek handabandázásában egy kis rendszer. Ha az egér belekapaszkodik az oroszlánba, a világ talán még észreveszi az egeret is.

—Sok ember járt a szerkesztőségünkben a mult héten. Ellenség is, barát is. Szívesen láttunk mindenkit, legszívesebben az ellenséget, aki azzal a meggyőződéssel bucsuzott el tőlünk, hogy minden küzdelemben a mi fegyverünk a legerősebb, mert az igazság fegyverével küzdünk a hazugság és a rágalom fekete szörnyetege ellen.

AMERIKAI DOLGOK.

TAFT ELNÖK ÉS KORMÁNYA. Holnapután, csütörtökön fogják Taft Howard Vilmost, az Egyesült Államok megválasztott elnökét, hivatalába iktatni. Taft a következőleg alakította meg a kormányát: Külügyminiszter Philander O'Knox, pénzügyminiszter Franklin Mc Vaughn, pénzügyminiszter Jacob M. Dickinson, igazságügyminiszter George W. Wickersham, postaminiszter Frank H. Hitchcock, tengerészeti miniszter George von L. Meyer, belügyminiszter Richard A. Ballinger, földművelésügyi miniszter James Wilson, kereskedelmi miniszter Charles Nagel.

MEGINT BANYAROBBANÁS. A Missouri állambeli Joplinból írják, hogy az ottani Hero-bányában a munkának megint vannak vértannai. A gázok felrobbantak s a robbanás következtében öt munkás meghalt, 20 pedig el van temetve, de megmentésükre serényen folynak a munkálatok.

KI LESZ NEW YORK VÁROS POLGÁRMESTERE? Összelt New York városában élénk és heves politikai küzdelem lesz: polgármestert választanak négy esztendőre. A demokrata párt máris felajánlotta a jelöltséget Straus Náhán ismert emberbarátnak, de Straus nem fogadta el a jelölést egészségi állapotára és üzleti elfoglaltságára való tekintettel.

ASSZONYOK INKÁBB HAJLANAK A BÜNRE. Koenig S. Sámuel honfitársunk, aki tudvalegileg most New York állam belügyminisztere, az állam különböző megyéiben a mult esztendőben eszközölt letartóztatásokra vonatkozólag statisztikai kimutatást készített a törvényhozás számára. E kimutatás szerint New York államban a mult esztendőben 57.795 egység lett letartóztatva. A gonosztevő asszonyok száma a mult esztendőben majdnem kétszer akkora szaporodott.

MEGINT TAMADJAK ROOSEVELT TIVADART. Cook coloradói képviselő heves támadást intézett Roosevelttel a kongresszus legutóbbi ülésén. Ezt mondta a többiek közt: „Soha amerikai polgár nem hallotta, hogy egy elnök valaha azzal kérkedett, hogy a törvényhozás felett a botot suhogtatja. Ez csak akkor lett hallható, mikor ez az agylágyulásban szenvedő önző ember jutott hatalomra. Az elnök szemtelen és zsarnoki kérdése a törvényhozásnak legszemtelenebb megsértése". — Ezt a förmedvényt Cooper, Wisconsin képviselője utasította vissza, aki egyttal indítványozta, hogy Cook beszédét töröljék ki a képviselőház naplójából.

A DOHÁNYTRUSZT URAL. Herbert Knox Smith szövetségi hivatalnok jelentése szerint az Egyesült Államok teljes dohányüzletét tíz ember kezében van összpontosítva. Hogy fogalma legyen az olvasónak az amerikai dohányüzlet nagyságáról, felemlítjük, hogy egyedül az American Tobacco Company négyszáz millió font dohánnyt dolgozott fel tavaly.

FELMENTETT FÉRJGYILKOS. Brooklynban egy Gratzone Rosa nevű asszony borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta a férjét. A most megtartott végtárgyaláson az asszony azzal védekezett, hogy férjének brutális bánásmódja adta kezébe a gyilkos fegyvert. A gyilkosság elkövetése be lett bizonyítva, de azért az amerikai esküdtek felmentették a gyilkost. Asszonyról lévén szó, az amerikai igazságszolgáltatás most is behunyta mindakét szemét.

POLOSKÁK A POLITIKAI KÜZDELEMBEN. A New York állambeli Port Jervisben ma, kedden citják meg a városi választásokat. E választásban nagy szerepet játszanak a — poloskák. A városi bírtónokban ugyanis tulok a poloska s ezek vígan mászkálnak a folygokon, mikor a bíró elé vezetik őket. Emiatt az egyik párt egy új fogház építését írta a zászlajára, míg a másik a poloskák mellett akar megmaradni. A mai választás tehát a port jervis-i poloskák élete és halála felett fog dönteni.

EGYETLEN EMBER ÖT RABLÓT FOGOTT EL. Az Oklahoma állam-beli Muskegee hegyeiében él a James Beck nevű farmer. A farmján a minap rablók jártak és elemelték 2000 dollárnyi készpénzt. Beck egymagában üldözötte az öt rablót, ki is nyomozta őket és elszedte tőlük az elrabolt pénzt. A rablók csak későn vették észre, hogy Beck egyedül van s mikor észrevették, meg akartak szökni. De Beck újból üldözötte az öt rablót le is lölt közülük.

ISKOLA TOLVAJOK KIKÉPEZTETÉSÉRE. A Brooklyn melletti Brownswilleben rendszeres tolvajiskolának jöttek a nyomára. A „tanár" urak az iskolás gyermekeket kerítették hálóikba és iskolájukban beavatták a tolvajlás mesterségébe. Az egyik fiú most bevallotta a dolgot szüleinek, ezek pedig jelentést tettek a rendőrségnek.

UJABB JAPÁNELLÉNES MOZGALOM. California állam nem bír a japánok felett napirendre térni. A mint Sacramento-ból sürgönyzik, a californiai törvényhozás azt határozta, hogy a kínaiak kizárását elrendelő törvényt terjeszték ki az összes ázsiaiakra. Ez a határozat persze első sorban a japánok ellen irányul, de a kongresszus alig fogja magáévá tenni California határozatát.

ARIZONÁT ÉS NEW MEXICOT EGYELŐRE NEM VETTÉK FEL AZ ÁLLAMOK SORÁBA. A kongresszus ebbeli ülészakában a képviselőház egyhangú határozata daczára még sem fogják felvenni Arizonát és New Mexicot az Egyesült Államok sorába. A szenátusi bizottság ahelyett, hogy határozott volna, inkább a korrupciónról beszélt, amely New Mexico közéletét jellemzi. Mikor Curry, New Mexico jelenlegi kormányzója, a vádakról értesült, haragra lobbanva kijelentette, hogy New Mexico lakossága a rajta megejtett sértés megtorlására vizsgálatot fog követelni.

MEGGYILKOLT BANYÁSZOK. Pittsburg közelében két bányamunkást, akik épp fizetésüket vették fel, meggyilkolta és kirabolva találták. Értesülésünk szerint a két meggyilkolt munkás külföldi, de azt még nem lehetett megállapítani, hogy mily nemzeti-ségűek.

AKI oly helyekről, hol a munka már megindult, az ottani honfitársak pontos címeit hozzam beküldi, a legújabb és legteljesebb „Magyar-Angol Tolmaács"-ot vagy más hasznos tárgyat kap tőlem ajándékba. Cím: JOHN NÉMETH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

Magyar fogorvos
Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10 UTCZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.
VASARNAP: Reggeli 10-től délutáni 1-ig.

LEGELSŐ MAGYAR BANKAR AMERIKÁBAN
KISS-EMIL
104 SECOND AVE. NEW YORK.

TRENTONI GÓZFÜRDŐ
TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK
132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J.
Jegyek Tóth Béla úrnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

Habsburg-kávéház

188—190 MÁSODIK AVENUE, A 12-İK UTCZA SARKÁN.
Tulajdonos: HERZ E.
(Külföldi magyar ételek és italok. Ponto s kiszolgálás. Minden este zene.)

A NAGYVILÁGBÓL.

TÖRÖKORSZÁGGAL SZENT A BÉKE. Bosznia és Herzegovina bekebelezéséből kifolyólag tudvalegileg nehézségek merültek fel Ausztria és Magyarország és Törökország között. Ezeket a nehézségeket, mint azt már régebben megírtuk, Ausztria és Magyarország azzal simították el, hogy tízmilliónyolcszáz ezer dollárt adnak a töröknek. Az erre vonatkozó okmányokat most írták alá a két hatalom képviselői s így már szent a béke.

KHINA LEVELET IR. Khina-kormány egy pekingsi kábeljelentés szerint magánlevelet intézett Taft Howard Vilmoshoz, az Egyesült Államok elnökéhez. E levélben a kormány azt fejtegeti, hogy a változás a minisztériumban Khina külpolitikájában nem jelent változást. A Mandzsuria-ra vonatkozólag azt mondja a levél, hogy Japánnal egyezsége jutott akképp, hogy Khina fogja azt a területet kormányozni s hogy erre nézve a kínai kormány az Egyesült Államok támogatására számít.

A NÉMET TRÓNÖRÖKÖS NEM JÖN. A mult héten az a hír érkezett ide Berlinből, hogy a német trónörökös meglátogatja az Egyesült Államokat. Ennek ellenében egy tegnap beérkezett kábelüzenet azt mondja, hogy a császári ház a koronörökös látogatását bizonytalan időre elhalasztotta.

ANGOL MÁGNÁSSASSZONYOK A BÖRTÖNBEN. A nők szavazati jogának angol előharcosait, huszonnyolc mágnásasszonyt, rabruhában hozták a londoni bíróság elé. Azzal vannak vádolva, hogy a parlament megostronálásával rendzavarást követtek el. A bíróság egy havi börtönrre ítélte őket, ha nem tudnak biztosítékot nyújtani arra nézve, hogy hat hónapig nem fognak a közrend ellen vétetni. Az asszonyok egytől-egyig kijelentették, hogy inkább a börtönbe vándorolnak, sem hogy lemondjanak elveiknek terjesztéséről. A mágnásasszonyok ennélfogva vissza lettek kísérve zárkáikba.

ELCSIPETT RABLÓSZÖVETKEZET. Zürichből jelentik, hogy ott nyakon csípték egy nemzetközi rablószövetkezetnek tizenkét tagját. Másik két tagot, akik 200 ezer dollárt emeltek el egy bankból, Prágában fogták el.

KANCZELLÁRVÁLSÁG NÉMETORSZÁGBAN. Hetek óta híresztelik, hogy Bülow német kancellár állása tarthatatlan. Most azzal erősítik meg ezt a hírt, hogy a német birodalmi tanácsot fel fogják oszlatni, miután valószínű, hogy a tanács elveti a kormány újabb adójavaslatait. A birodalmi tanács feloszlása pedig Bülow bukását jelenti, így mondják ezt a berlini német lapok.

BANDITA, MINT KORMÁNYZÓ. Marokkóból jelentik, hogy Raisulit, a ki még néhány év előtt rettegett rablóvezér volt, meglették Dschebala marokkói tartomány kormányzójává. A volt rablóvezér megígérte Marokkó sultánjának, hogy hivatalát tisztességesen fogja betölteni.

KHINA MEGHIVJA AZ AMERIKAI KERESKEDŐKET. A kínai kormány elhatározta, hogy az amerikai kereskedelmi kamarákat meghívja Khina meglátogatására. Ha elfogadják a meghívást, ugy a kínai kormány vendégei lesznek.

MEGKEGYELMEZETT GYERMEKGYILKOSNÓ. A drezdai bíróság a gyermekgyilkosság vádja alatt halálra ítélte a fiatal Helm Fridát, mivel ez megölte bűnös szerelmének gyümölcsét, amelyről atyja gondoskodni nem akart. A szász király most annyiban megkegyelmezett a fiatal gyermekgyilkosnőnek, hogy a halálos ítéletet életfogytiglan tartó fegyházbüntetésre át.

JUBILÁLÓ HADÜGYMINISZTERIUM. A porosz hadügyminisztérium tegnap ülte meg fennállásának századik évfordulóját. A jubileumon a német császáron kívül résztvettek az összes német államok képviselői.

A PÁPA BETEG. Egy vasárnap beérkezett kábelüzenet szerint a szent-atyja annyira rosszul érezte magát szombaton, hogy a zárandokokat sem fogadhatta. Orvosai a betegséget nem jelzik ugyan komolyan, de azért Rómában aggasztó hírek keltek szárnyra.

CASTRO TILTAKOZIK. Említettük a mult héten, hogy a venezuelai

legfelsőbb ítélőszék azon a czimen vonta meg a jelenleg Németországban időző Castrotól az elnöki czimet, mivel összeesküvést forralt az új venezuelai elnök élete ellen. Castro erre Drezdában hosszabb nyilatkozatban tiltakozik az ellene emelt vádak s hazája bíróságának határozata ellen. Kijelenti, hogy nemcsak ő nem tervezett soha összeesküvést, hanem ellenkezőleg ő ellene esküdtek össze galáud. Castro bizzik abban, hogy az igazság ki fog derülni.

LEGUJABB HIR.

A háboru veszélye kisebbedik.

Lapunk zártakor vesszük a kábel-tesztet, hogy az orosz kormány egy jegyzékben odantusította Szerbiát, hogy mondjon le egyelőre területén-gedés iránt támasztott követeléséről s várja be a nagyhatalmak döntését.

Oroszországnak e Páfordulása nagyon kedvező benyomást keltett mindennél, különösen Ausztriában, ahol most már a lapoknak megtiltották a háboru hírek közlését. Prágában a Bohémia nevű lapot, mely a katonaság mozgósításáról írt egy hosszabb cikket, ma elkobozták.

Bécsben nyilván hisznek abban, hogy Oroszország ösztönözni óhajítja a békét. Aki azonban ismeri a muszkát, tudja, hogy ez, ha nyíltan békére inti is Szerbiát, alattomban egyre piszkálja, lázítja.

Tény az, hogy Ausztria és Magyarország behívták a tartalékosokat, tény az is, hogy Szerbiában nemcsak a hangulat háborus, de a háboru való készülődések lázasan folynak.

JÓ KERESÉT.

Tanuljon bábáságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábákra szükség van. Irjon e címre:

BÁBAKÉPZŐ INTÉZET
8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

Vidder Emil

IMPORTER.

IRODA: 40 AVE. C. PINCZE: 44 AVE. C. NEW YORK.

Legnagyobb ásványvizraktár az Egyesült Államokban. Állandóan raktáron van: Mohai Agnes, Margit, Bikszádi, Bártfal, Parádi ásványviz.

Palugay által Pozsonyban üvegezett eredeti borok nagy választékban kaphatók. Új árjegyzéket kívánatra bárkinek megküld.

GYÖGYBOROK ÉS GYÖGYCOGNACOK

NAGY VÁLASZTEKBEAN.

A BORSZÉKI GYÖGYVIZ EGYEDÜLI

FŐRAKTÁRA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.

A Borszéki víz clevelandi egyedüli képviselője a „Vörös-Kereszt Gyógyszertár, 8901 Buckeye Road.

KAIL G. ÁRPÁD

BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénekülés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézésére.

PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr

319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.

Szálloda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kisköfalás. (márcz. 1.)

Pallas Hotel

528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa.

A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különféle sörök, importált borok nagyban és kiskisben jutányos áron kaphatók.

BETTERMAN GUSZTAV, tulajdonos.

Hazai Dolgok.

A hercegprimás 77 éves.

BUDAPEST. A magyarországi katolikusok fenkölt lelkű egyházfejedelmé, Vaszary Kolos bírnok-hercegprimás minap ünnepelte meg hetvenhétedik születésnapját. A hajlott koru főpap egészségesen és frissen erőben érte meg ezt a magas évfordulót, amelyen az örvendő jókívánatok egész tömegével keresték fel budavári palotájában.

A bíboros főpap reggel a házi kápolnában elvégezte szokásos ájtatosságát, majd Kohl Medárd dr. püspök társaságában fogadta a tisztelgőket. Részint személyesen, részint táviratban fejezték ki szerencsekívánataikat: Wekerle Sándor miniszterelnök, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, Wlassics Gyula a közigazgatási bíróság elnöke, Rakovszky István az állami szénművesek elnöke, Zichy Nándor gróf v. b. t. tanácsos, ögróf Pallavicini Ede és neje, Forster Gyula báró főrend, Molnár János és Nemes Antal pápai prelátusok, Andriksa Antal és Gopcsa László miniszteri osztálytanácsosok, Demeczky Mihály udvari tanácsos, Székely István, a tudomány-egyetem rektora, aki a hittudományi kar tagjaival jelent meg, Krizsán Mihály pápai kamarás apátplébános és Várady Géza apát, katonai főpap. Esztorgomból táviratban gratuláltak, Rainer Lajos érseki helynök, Gyapay Pál főispán, Vaszary Mihály uradalmi jószágigazgató, a püspöki uradalom tisztikarának nevében. Felkeresték a hercegprimást a budapesti szerzetesházak főnökei, továbbá Novák Lajos tiszteletbeli kanonok, hitközlési felügyelő. Táviratot küldtek a püspöki kar tagjai és nagyon sokan mások közéleti kiválóságainak közül. Délben az udvari papság részvételével ebéd volt a primási palotában.

A jogász kabátjai.

BUDAPEST. Mészáros Imre joghallgató tisztességes családból való fiatalember, de teljesen elzúllott és a családja kitagadta. Nyomorban élt, állást nem tudott kapni, mert a jó ruháit zálogházba vitte és kopott öltözetében szőba is alig állottak vele. Az utóbbi időben kabátlopásból élt. Vendéglétekben és kávéházakban egész sereg téli kabátot csempelt el. Amikor a detektívek megfogták, akkor is lopott kabát volt rajta. Kihallgatásakor töredelmes vallomást tett, több kabátlopást beismerett és keservesen sirt, amikor kihirdették előtte a letartóztatást érendelő végzést.

A szerencsétlen fiatal embert nyomban felkísérték egy másodemeleti cselábra, ahol öngyilkosságot követett el. A vaságyat feltámasztotta egy székre, hogy magasabbra tegye, az ingét szétlógatotta és guzst kötött belőle a nyakára. Azután az ágy vasára felakasztotta magát. Hőrgött és eszméletlenül lógott már, amikor a rendőr a kémlelőlyukon át észrevette. Levágta az életunt vászonkötélét és gyorsan rendőrvost hívott, aki nagynehezen magához térítette Mészáros. Állapota még nagyon veszedelmes.

Egy tanár tragédiája.

BUDAPEST. Korbuly Emil budapesti felsőlányiskolai tanárt megrendítő csapások érték. A tanárt decemberben helyezte át a közoktatási miniszter Nagyszében Budapestre. Korbuly el is foglalta állását, családját azonban, melynek négy tagja tífuszban megbetegedett, Nagyszében hagyta. Korbuly hetenkint egyszer meglátogatta családját, a múlt heti látogatásán aztán 5 is megkapta a betegséget s Budapest felé utazván, Kolozsvárot meghalt. Ott temették el nagy részvét mellett.

Harc a Sziv-utczában.

BUDAPEST. Óriási botrány zajlott le minap este a Sziv- és Szondy-utca sarkán. Megsebesült egy rendőr és több férfi, legsúlyosabban Wilhelm Ferenc tizenhétéves bérkocsis. Az utcai harcot az érdekeltek és a tanúk másképpen írják le, mint a rendőrség, amely ártatlan báránynak tünteti fel a saját közegeit. A véres háborúról azt meséli a rendőrség sajtóirodájára, hogy a sziv-utcai mozgóképes helyiség előtt álldogált nagy csoportban Wilhelm Ferenc és Sándor bérkocsisok, akiket halatlanul szőlött fel szétözlésre Balog II. István 1099. számú rendőr.

— Ne állják el a járdát! — mondta az 1099-es, amire engedelmkedett mindenki, csak a Wilhelm-testvérpár nem.

— Egy bugris nem parancsol nekünk, — felelték a rendőr szerint, aki aztán igazolásra szólította fel őket. Wilhelmék azonban leütötték a kalapját, ránczígálni kezdték és főbeverték. Az összecsendült közönség — így mondja a hivatalos jelentés — a rendőrnek fogta pártját és Wilhelm Ferencet nagyon elverte. Wilhelm Sándor elfutott.

A botrány nőttön-nőtt, öt-hatszáz ember gyűlt össze, rendőrök is érkeztek s azután jelent meg Wilhelm A. bérkocsitulajdonos.

— Disznók! — kiáltott a rendőrökre — hogy merték bántani a fiamat!!

Nekiesett a rendőröknek s a gyáva-főbe verte őket a hatalmas termetű férfi. Nagynehezen lefogták s fiával együtt bekísérték a rendőrségre, ahonnan később Wilhelm Ferencet a Rókus-kórházba vitték, annyira összeverte „a rendőrök pártján levő közönség”. Az apával jegyzőkönyvet vettek fel és szigorú eljárást indítottak hatóság ellen való erőszak címén.

Elsodort malmok.

BAJA. A Duna zajló jege Háromsziget kikötőnél nyolcz malmot elsodort, amelyek közül három teljesen összezuzott. Azonkívül egy uszályhajó elsüllyedt. A Háromsziget viz alatt van. Két molnár eltűnt.

Öngyilkos pénztáros.

BÁNÓCZ. Zemlénmege. Minap föbelötte magát Péter János államvasuti pénztáros. A szerencsétlen ember szörnyet halt. Öngyilkosságának okát eddig nem tudják.

Álarczos rablók merénylete.

BRASSÓ. Garvin Miklós zernesti ügyvéd hálószobájába a minap éjjel két álarczos férfi mászott be az ablakon keresztül. Az ügyvéd a zajra felébredt, majd kiugrott az ágyból és védeni akarta magát. Eközben az egyik támadó erős fejszeütéssel megsebesítette a fején. Az ügyvéd kétségbeesetten kezdett kiabálni, a konyhában levő szakácsné is zajt csapott, mire mindkét rablógyilkos elmenekült. Otthagyták a fejszéjüket is. Az összecsendült emberek azonnal orvost hívtak, aki bekötötte Garvin hosszú, tátongó sebéit. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és az egyik tettest már kézrekerítette. Zsebében két álkulcsot találtak.

Agyonlőtte a gyermekét.

CSEKE. Szatmármege. Talpas Géza asztalosmester rosszul élt a feleségével, s örökösen részegeskedett. Minap aztán a legsötétebb tragédiába ragadta az itat. Megint részegen jött haza este. Felesége aludt, s kilenczónapos gyermeke ott szendergett a bölcsőben. S az a szerencsétlen ember előkerítette a puskáját, s belelőtt a csecsemőbe. Az asszony felriadt a lövésre, s iszonyodva látta, mi történt. Késő volt, a kis gyermek meghalt. A rettenetes apát a csendőrök az ügyészségre vitték.

Elfogott pénzhamisítók.

EGER. Az itteni csendőrség Egercsehn nagy pénzhamisításnak akadt nyomára. Hová János és Smelán Gyula bányászok összeveszték és az egyik boszúból elárulta, hogy évek óta számos hamis ötvenkoronást hoztak forgalomba, kevés híján ötezer korona értékben. A pénzt két társukkal hamisították, akik a Budapest mellett levő Pilisváralján vannak alkalmazva a bányában. A pénzhamisítókot bekísérték a pestvidéki királyi ügyészség fogházába.

Gyilkosság, vagy öngyilkosság?

JÁSZBERÉNY. Bozói János föld-birtokos, 47 éves jászódzsa lakos a napokban eltávozott családjá köréből. Felesége tüvé tette érte az egész községet. Seholsen találta. Végre mégis életjelt adott magáról pár nap múlva. Hatvanból táviratozott, hogy jőjjön érte Jászberénybe felesége az állomás-hoz. Felesége el is jött ide, ahol férje mutatta, hogy nyelve keresztül van löve. Azt mondotta, hogy Gödöllőn két ember lötte meg, majd önmaga ember lötte meg, majd pedig hazavitték Jászódzására, hol meghalt. Most a csendőrség erőlyes nyomozást folytat, hogy kiderítse, vajjon gyilkosság, vagy öngyilkosság történt-e?

Férjgyilkos asszony.

KAPOSVÁR. Lehóczy Antal rinyaszentkirályi legény négy év előtt vette nőül egy szintén odaváló gazdának nem szép, sőt ellenszenves külsejű, gazdag leányát. A házasság után azonban nem sokára megunta az asszonyt, duhajkodó, koremszázó ember lett belő-

le és többnyire a késő éjjeli órákban részegen tért haza, amikor aztán az asszonyt durva módon szidalmazta, sőt meg is verte. Néhány hónap előtt már annyira vetemedett, hogy az egyik szertőjét a házába vette és ott tartotta a felesége mellett. A sok szenvedés, megaláztatás végre megtörte a szegény asszonyt és mikor minap Lehóczy ismét késő éjjel, részegen tért haza, megvárta, míg az ura elaludt és egy előre elkészített, hosszú pengéjű, éles késsel az alvó embert addig szurkálta, míg csak egy csepp élet volt benne. Tizenegy súlyos és négy halálos döfést ejtett rajta. A borzalmas tett után önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol letartóztatták és a kaposvári kir. ügyészségre kísérték.

Egy diákréfa következményei.

NAGYVÁRAD. A premontrielek főgimnáziumának nyolczadik osztályos növendékei közül néhányan annak idején távirattal üdvözöltek egy író, amikor a szemérem ellen való sajátovétségért érendelt vizsgálati fogságból megszabadult. A tanári kar meg tudta ezt és vizsgálatot indított, a diákok azonban nem árulták el egymást. Erre a tanári kar az egész osztályt megdorgálta s az affér látszólag befejeződött. Titokban azonban folytatták a vizsgálatot s ki is nyomozták azt az öt fiút, aki a távirat elküldését ajánlotta. A tanári kar minap este tanácskozást tartott ebben a dologban, s a vétkesnek talált diákokat Novotny Alfonz kanonok, igazgató indítványára azonnal eltávolították az intézetből. Az érettségi előtt kizárt fiúk: Kálmán Jenő, Rosenfeld János, Kraft Ervin, Hajós Elek és Fülöp Frigyes nem maradhattak ott az előadásban. Az igazgató felterjesztette a tanári kar határozatát a közoktatási miniszterhez megerősítés végett.

Talált dinamit.

SÁTORALJAUJHELY. Friedman József sztrpökkői lakos 10 éves kis fia, Bernát, az iskolából hazamenve az utcán egy dinamitpatront talált, melyet hazavitte és meggyújtott. A dinamit-töltény felrobbant és a gyermek egyik karját szétrombolta. Hozzá tartozói az ujhelyi közokházba szállították a súlyosan sérült fiút.

Öngyilkos háziur.

SOPRON. A minapban Handler Károly 50 éves gazdát a Tómalom-ut 8. számú saját házában padlásán felakasztva találták. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A hullát a városi közokház halottas kamrájába szállították.

Magyar Lear király.

SZEKSZÁRD. Valamikor nagyon gazdag ember volt Wolf Miklós föld-birtokos. Néhány esztendővel ezelőtt Wolf összes vagyonát két leánya közt osztotta meg azon reményben, hogy azok majd azután öt eltartják. Idősebb leányához, Verner Józsefnéhez ment lakni, de itt az öreggel nagyon rosszul bírtak, vén kutyának neveztek és végre kidobták a házból. Ez annyira elkiserítette az öreg embert, hogy leányát agyonlőtte. A szekszárdi királyi törvényszék minap foglalkozott ez ügyvel és az esküdtek igazmondása alapján Wolf Miklós vádlottat felmentette.

Meggyilkolt lókereskedő.

SZIGETVÁR. Badó Mihály és Csanagy Péter Csetöröl Szigetvárra indultak és nem messze a falutól, egy bokor aljában, ismeretlen, erőteljes férfi holttestét pillantották meg; a fején, mellén és a karján mély, baltaütésként származó sebek tátongtak. Nyomban jelentést tettek a csendőrségnek, a meggyilkolt zsebeit kikutatva, írásából megállapították, hogy az illető Galambos Sándor murakereszturi 38 éves lókereskedő; értéktárgyat, pénzt nem találtak nála. Két ujján a horzsolások azt bizonyítják, hogy gyűrűt erőszakkal vették le. Fején három mély, fejszeapás okozta seb tátongott. A nyomozás széles körben és nagy apparátussal indult meg.

Megfagyott katona.

UNGVÁR. Vaszily János zemplén-szuhaai illetőségű, 66-ik gyalogezredbeli közkatona innen, ahol állomásozott, kétnapi szabadságra, családjá látogatása céljából, Zemlén-szuhára indult. A nagymihályi állomásról az utat a faluig gyalog kellett megtennie. Vaszily azonban a faluhoz vezető utat megfagyott. Holttestét a falutól alig 40-50 lépéssnyire találták meg, úgy látszik, hogy a nagy hóviharban, mely akkor országszerte dühöngött, Vaszily nem bírt tovább menni s önkivületi állapotban eszméletlenül terült el a hóban.

BRYAN — MAGYARORSZÁGRÓL.

A „Magyar Hírlap” és a megbukott demokrata elnökjelölt.

A budapesti „Magyar Hírlap” egyik legutóbb beérkezett számában olvasuk a következőket:

Karácsony előtt, november elején többek közt Taft és Bryan amerikai elnökjelöltek is felkereste ezzel a kérdéssel a Magyar Hírlap:

— Mit tud Magyarországról?

Közben Taftot elnökké választották és most titkárja utján kér elnézést azért, hogy elképzelhető rendkívüli elfoglaltsága miatt nem irhatja meg válaszáat; Bryan pedig, aki a választások után a déli államokban vadászatra pihente ki a választási kudalmak fáradalmait, most küldte be válaszáat és alább következő hosszabb cikkét magyarországi tapasztalatairól.

Ime Bryan válasza:

Lincoln, Nebraska,
1909 január 12.

Márkus Miksa urnak,
Budapest, Hungary.

Kedves Uram!

Amidőn az Ön levelét megkaptam, éppen távol voltam, egyhónapos vakácziómra és így a karácsonyi számrára nem küldhettem be idejében válaszómat.

Sajánlattel kell megmondanom, hogy Magyarországot illetőleg csak igen csekély értesüléseim vannak — csak egy napot töltvén Budapesten és így rajni kevés alkalmam volt a tanulmányozásokra. — De eleget olvastam Magyarországról történelméről, hogy tudhassam, miként népe uttörő volt az alkotmányos kormányzásért folytatott küzdelemben. Hallottam egy kevés magyar zenét és olvastam arról a haladásról, mit Magyarország tett a földmívelés fejlesztésében.

Idemellekelek egy cikket, amelyet Magyarországon tett látogatá-

som után írtam. — Rendkívül érdekel a magyarok kifejezésre jutott hazafisága és bizonyos vagyonok abban, hogy az önk házája nagy jövőt áll. Biztosíthatom az önk népet az amerikaiak legkomolyabb jóakaratóról.

Kiváló nagybecsüléssel,
W. J. BRYAN.

És itt van a Bryan cikke Magyarországról:
MAGYARORSZÁG

ÉS SZOMSZÉDAI.

William Jennings Bryan cikke Magyarországról a „The Commoner” című lapban.

Délkeleti Európa, minthogy a rendes utirányon kívül fekszik, kevésbé ismeretes előttünk, ha ugyan szabad a magaméhoz mérni a mások tudását. Hogy ezt a részt is megismerjük egy kevésbé, Konstantinápolyból és szakszakszati irányban haladtunk tovább Bulgárián, Szerbián és Magyarországon át. Európai Törökországon éjnek idején haladtunk át s a reggel már Bulgáriában ért bennünket, ahol mi sem emlékeztetett többé a Keletre, hacsak egy magányos minaret nem. Különös, hogy két nép ennyire különbözék egymástól, bárha évszázadokon át együtt éltek, csak egy mesterséges határvonalal választva el egymástól. Eltűnt a török téletenségevel, bő bugyogójával és turbánjával, helyettük izmos parasztlakókat láthatók a mezőn, amint dolgoznak fátyoltalan feleségükkel vagy ballagva az uton, termékeiket szállítva a piacra. Nem kérnek többé baksit a sánták, bénák, vakok, hanem tevékeny, szorgalmas iparkodás, mindenki dolgozik nyilvánvalóan kitűzött céllal és reménykedéssel. Az egész napon át, a merre csak utazunk, köröskörül jól mivelt földek és esinos falvak voltak láthatók. A bolgárok, megjelenésük után itélve, német és olasz keverékek volnának tarthatók, de tényleg szláv eredetűek. Alkalmam volt egyszer egy

HARMINCZ ÉV ÓTA FENNÁLL

FALCK A. és TÁRS

BANKÁR. HAJÓJEGY ÜGYNÖK. KÖZJEGYZŐ ÜGYVED. LEGRÉGIBB LEGMEGBIZHATÓBB LEGGYORSABB LEGOLCSÓBB PÉNZKÜLDŐ

KOSSUTH JOGÜGYI IRODA

INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ÁRJEGYZEKET.

115 W. 125TH ST. NEW-YORK.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN. Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000. Beszélnek magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompon. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK ugy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTESEN BANKBAN TELJESEN BIZTOS ÉS ELŐLEGES FELMONDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIVETHET.

BETÉTEIT EGY DOLLARTÓL FELJEBB POSTA UTJÁN IS KÜLDHETI ÉS MI ANONNAL MEGKÜLDJÜK ÖNNEK A BETÉTKÖNYVEKÉRT. PÉNZT KÜLDÜNK A VILÁG BÁRMELY RÉSZÉRE A LEGJUTÁNYOSABB ÁRAN ÉS A LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK HÍVATALOSAN KINEVEZETT ÜGYNÖKEL LÉVÉN, HAJÓJEGYKET NÁLUNK A HAJÓTÁRSASÁGOK EREDETI ÁRÁN VÁSÁROLHAT. KÉRJEN BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST LEVÉLILEG. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

exminiszterrel találkozni, aki rendkívül intelligens ur volt és igen jól beszélt angolul, tőle hallottam, hogy az országban erős demokratikus szellem uralkodik és a nép állandóan halad úgy nevelés, mint politikai érettség dolgában.

Elmondotta, hogy minisztersége idejében behozta Bulgáriában az amerikai Homestead törvényt, ami a parasztbirtokok számát jelentősen megnövelte.

Örömmel töltött el, hogy az amerikai mintát egy oly távoli nép is sikeresen alkalmazta. Beszélt ezenkívül az állami biztosítás berendezéséről a jégkár ellen, amely a földművelők legnagyobb réme. Előadása szerint a rendszer igen jól bevált. A vasutak és távírvonalak Bulgáriában is az állam tulajdonában vannak és igen eredményesen működnek. Fővárosuk, Szófia szép fekvésű város a vasutról tekintve és mintegy ezeröttszáz láb magasságban fekszik a tenger színe felett.

Átkeltünk a Balkán hegylánczón és harmadnap reggelre Belgrádba értünk, Szerbia fővárosába. A város fekvése igen előnyös: egy halmon terül el, ahol a Száva a Dunába torkollik. Egy napi itt tartózkodásom alatt alkalmam nyílt népét egy kevéssé megismerni, különösen mivel vasárnap lévén, az utcákat és parkokat eltele a csinosan öltözött, jómodoru és értelmes arczu nép. A szerbek, akik szintén szláv eredetűek, a görög egyház hívei és ezen felekezet legnagyobb templomában éppen aznap nagy ünnepet és határos istentiszteletet tartottak. Köztudomáslag ez idő szerint Péter király a fejedelmük, kit három évvel ezelőtt hívtak meg a trónra, miután elődjét meggyilkolták. Abban az időben nagy port verte fel az a vadállás gyilkosság, melynek Sándor király és neje áldozatul estek; befejezől a király és királyné hullait a palota ablakából a parkba vetették.

Bár az új uralkodót az európai hatalmak legnagyobb része elismerte, Anglia kijelenté, hogy addig követet nem küld Péter király udvarába, amíg a király néhány magasrangú tisztet, a kik a királygyilkosságban résztvettek, onnét el nem távolít. Minthogy Szerbiának parlamenti kormányzata van és a parlament az előbbi királyt gyűlölte, Péter királynak nem állt hatalmában Anglia követelését teljesíteni — legalább nekem ezt a magyarázatot adták.

Különböen másnap Budapesten úgy hallottam, hogy sikerült valami meg egyezést létrehozni és Anglia nemsokára képviseltetni fogja magát Belgrádban. Péter király nem alacsony származású, mint én képzeltem, hanem egy előbbi királynak unokája, aki egyik vezére volt a függetlenségért vívott küzdelemnek. Péter, királyának elnyerése idején Svájcban száműzetésben tartózkodott és ott tartózkodása idején magába szívta az alkotmányos szabadság szellemét, sokkal népszerűbb, mint elődje volt. [?] Szerbia, Románia, Bulgária és európai Törökország szoros érintkezésben vannak egymással és nem lesz meglepő, ha a török birodalomnak még meglevő európai birtokai függetlenítik magukat a szultán fenhatóságától és egy szövetséges Balkán-államot létesítenek. A szultán európai alattvalóinak nagyobb része különböző egyházaknak híve és ha belső viszállyaik meg nem akadályozták volna őket ebben, már rég felszabadulhattak volna, akárcsak Bulgária és Szerbia.

Belgrádtól Budapestig és onnét az osztrák birodalomig való ut, a Duna völgyén, Magyarország legdusabb területét tárja fel. Ámbar a Duna nem felel meg egészen a költők magasztalásainak, nem lévén habjai valami nagyon „kékek”, kétségkívül fenséges folyam és terjedelmes völgyében nagyszámú földművelő népesség talált helyet.

Az amerikai, aki Magyarországot meglátogatta, feltétlenül rokonszenvet fog érezni népe iránt, melynek oly megragadó története van. Földjüket a természet csaknem minden európai ország között legbőségesebb áldásaival halmozta el. A Kárpátok hegyláncza meg észak és kelet felől övezi, felfogja a hideg északi szeleket, viszont feltartoztatja a déli meleg szeleket és ezáltal Magyarország éghajlata sokkal enyhébb, mint bármely más hasonló szélesség alatt fekvő európai országé.

Keves országban részesült a földművelés az állam oly meleg támogatásában, mint itt.

A mostani földművelésügyi miniszter, Darányi Ignác dr. tíz év óta áll már miniszteriuma élén és át lévén hatva hivatásának fontosságától, sok új intézményt valósított meg és a miniszteriumot a néppel közvetlen érintkezésbe hozta.

Kormányzásának ideje alatt a mezőgazdaság céljaira megszavazott összeg mintegy nyolcz millió dollárról tízenhárom millióra emelkedett, miniszteriumának bevétele pedig hat millióról kilencz millióra, úgy hogy az államnak ez a tärca évenként csupán négy millió dollárba került.

Magyarországon a gazdákotl technikai képzettséget kívánunk; huszonkét gazdasági iskolájuk van mintegy hat-száz tanulóval s ezek az iskolák úgy vannak berendezve, hogy megfelelnek a kisebb gazdálkodóknak. Négy köz-zépfoku mezőgazdasági iskolája van, több mint ötszáz fonyi tanulóval és a rendszer teljessége érdekében, a mezőgazdasági főiskola [akadémia] szűzötvén hallgatóval.

Hogy oly felnötteket is támogassanak, akik az iskola előnyeit nem élvezték, téli tanfolyamokat és vándortanítókat alkalmaznak. A földművelésügyi miniszteriumnak ez a rendszeres tevékenysége a magyart nemcsak, mint földművelőt tökéletesíti, hanem a nép általános értelmiségét is fejleszti és az egész polgárság színvonalát emeli.

A mezőgazdasági miniszterium tevékenységének kiváló eszközei a kísérletező mintagazdaságok. Minden új mezőgazdasági berendezést kipróbálnak és használhatóságukról jelentést tesznek közzé. Van több vetőmagtermelő telep is, ahonnét a földművelők nemcsak hogy a termelés költségén szerezhetnek be elsőrendű vetőmagvakat, hanem oly magvakat, melyek a helyi éghajlati és talajviszonyoknak kísérleti tanúsága szerint legjobban megfelelnek.

Azután számos mintagazdaságot tartanak fenn oly megfelelő helyeken, a hol a szomszédos birtokosságok a példa útján oktatást nyújtsanak.

Ezekben a mintagazdaságokban és más központokban tenyésztést üznek, ahol a legnemesebb fajú lovat, szarvasmarhát, sertést és juhot tartják és kölcsönzik a földbirtokosoknak, gazdálkodóknak. Ezek a minta [tenyész] gazdaságok jelentékeny javulást eredményeztek az állatállomány minőségében és értékében.

De a földművelésügyi miniszterium tevékenysége nem merül ki az állattenyésztésben és a közönséges földművelésben; épp úgy gondozza a kertészetet, bortermelést, erdészetet, sőt a méh-tenyésztést is. Az állami telepek termelik a legkülönbözőbb facsemeteket és borokat és képezik az agaira különös figyelmet öhajtanak fordítani. A fa-nemesítő és szőlőtermelésben nyújtott oktatásnak művészi és hasznosságú eredményei is vannak és fejleszti az ily-lyest a parkok és kertek díszítésében. Amint másutt is Európában, itt az erdészetet nagy gondnal üzik és a földművelésügyi miniszterium vezetése alatt rendszeres szakértelemmel tartják fenn a régi erdőket és fásitanak ujonnan területeket.

A fentebb tárgyalt tevékenységen kívül a földművelésügyi miniszterium szolgáltatja a gazdaságok és gazdasági munkások számára az általános érdekű információkat.

Elősegíti a munkásegyletek és szövetkezetek és a közégi segélyalapok alakulását. Több mint ezer ingyen könyvtárt rendezett be és egy tizezer példányban megjelenő heti folyóiratot ad ki. A példányoknak több mint fele magyar nyelven jelenik meg, a többi pedig megoszlik az öt főbb nemzetiségi nyelv között, még pedig a magyar után a szláv következik, azután pedig a német. Ez utóbbi nyelven a példányoknak alig tíz százalékát nyomtatják. Hogy még bensőbbé tegyék a viszonyt a munkás és munkaadó között, arató-ünnepségek rendezését hozták be, melyek évről-évre népszerűbbé válnak. A részletekig ismertem Magyarországi földművelésügyi miniszteriumának tevékenységét, mert nézetem szerint több intézményt előnyösen alkalmazhatnánk Amerikában.

A mi mezőgazdasági célra fordított költségeink aránytalanul csekélyek, nemcsak a földbirtokosok által fizetett adóhoz, hanem a többi tärca kiadásaihoz képest is.

Budapest, Magyarország fővárosa, Európa egyik legvonzóbb városa.

1896-ban egy üdvözlő és buzditó kábelgrammot kaptam egy mezőgazdasági kongresszustól, mely akkor ebben a városban ülésezett. Emlékezetemben tartottam, mert az akkori választási küzdelem alatt az volt az egyetlen európai testülettel érkező üdvözlés.

Eredetileg két külön város volt: Buda a jobb- és Pest a balparton, de több évvel ezelőtt egy törvényhatósággá egyesítették és a városok régi neveit felvették az ujba. Az Alpok végző nyilvánvai egészen a Duna partjáig húzódnak és pompás helyét szolgáltatnak villák, erődök, középületek és a királyi palota számára, a tulsó oldal pedig terjedelmes síkság, mely tág teret nyújt a város rohamosan növekvő kereskedelmi és gyári negyedeinek kiterjesztéséhez. Számos híd köti össze Budát és Pestet, úgy hogy a folyó, mely kiváló fontosságú közlekedési eszköz, nem választja el a többé az üzleti és hivatali városrészeket. Budapest utcaí szélesek, jól burkoltak, tiszták és a házak egyforma magasak. Avenüeknek egyike vetekedik a párisi Champs Elysee, vagy a berlini Unter den Linden-nel. Nagy parkok vannak a város közelében. Az üzleti rész impozáns, a középületek pedig a művészet és építészet remekei. A parlament, amely csak nemrég készült el teljesen, a világ egyik legszebb épülete.

A magyar nép nyelvén és történeti multjában egyaránt különbözik minden szomszédjától. Tényleg, a magyarok sok tekintetben különböznek Európá minden nemzetétől, csak a finnnek állanak némi rokonságban. Legrégibb történetüket homály borítja, de annyi bizonyos, hogy Ázsia nyugati részeiből jöttek, ahol mongolok, törökök és a finnugorok költöztek a fohatalomért a keresztény korszak elején. A hunok néven ismerték őket eleinte és Attilát fajukbelieknek tartják. Mégis gyakrabban használták népük megjelölésére a magyar nevet és jelenleg is csak ezt a nevet használják. Mai hazájukat a kilenczedik században foglalták el és azóta Európa történetében jelentős szerepet vittek. A tizenegyedik század kezdete táján, Magyarországot népe István király [a későbbi Szent István] uralma alatt a keresztény hitre térte és azóta részvételt minden európai vallásháborúban.

A tizenötödik században közlök került ki a keresztény hadsereg vezetője Hunyadi János személyének, aki korának egyik legkiválóbb katonai tehetsége volt. Az ő hadi babéri emelték fiát, Hunyadi Mátyást a trónra, aki midőn egy ízben élete ellen szőtt összeesküvényt sugtak be neki, így szólt: „A törvény és igazság szerint uralkodó királyt ne feltették se megölték, se alattvalói gyilkos törtöl.” — Magyarországot már a tizenharmadik században megkezdte politikai fejlődését és 1222-ben egy évszázados küzdelmet fejezett be, a nemesség egy oly alkotmánybiztosítót nyert, amelyet az 1215-iki Angol Magna Chartával egyenlő fontosságúnak tartanak. II. Endre adta ki királyi diploma [decretum] formájában és Arany Bullának neveztek a reá függesztett pecsét aranytokjáról. Ez az okmány bizonyos igéreteket foglal magában a nemességgel szemben és a királyi hatalmat bizonyos vonásokban kötelező erővel korlátozza. Az Aranybulla nyitja meg Magyarország alkotmányos életét, kormányzatát és bár az uralkodók nem követték szigoruan, mindig a későbbi fejlődésnek alapjául szolgált, sőt évadon át e törvény alapján választották királyiukat.

Az 1222. óta elmúlt hét évszázadon át Magyarországnak hányattott sorsa volt. A trónért versengők küzdöttek, a szomszéd nemzetek is segítségükre voltak ebben. A királyok és nemesség küzdöttek a fohatalomért; a nemesség és a jobbágyaság jogaiért küzdött. A különböző keresztény egyházak is küzdöttek egymás között, mert Magyarország a protestantizmus legszűs keleti bástyája volt, épp úgy, mint a kereszténység bajnoka; a legujabb időkben pedig politikai függetlenségért küzdött Magyarországot.

Hosszas volt ez a küzdelem, mely népet csaknem teljesen kimerítette, de ezekből kiemelkedett, mint erős, tetre-hívó és harezias nemzet. Most az osztrák-magyar birodalomnak egyik része és a birodalomnak legnagyobb egysége és birodalmunk. Ha meggondoljuk a sok küzdelmet Ausztria és Magyarország között, a különböző fajok és nyelvek történetét, a fajok különbözőségét, az eltérést politikai életükben, nem csodálkozhatunk azon, hogy hiányzik a

birodalomban általában és főbb részei között is, az egyetértés.

Mikor Magyarország a török ellen Ausztriához fordult segítségért és Habsburg-uralom alá került, nemzeti önállóságának elismertetésére törekedett és biztosította, hogy ügyei a nemzet részvételével intézessenek. De míg ez a szövetség egyrészt nem oltalmazta meg az oszmánok ellen, összekötötte sorsát Ausztriával, de függetlenségét soha fel nem adta. Magyarország koronája mindvégig különálló maradt Ausztriától és „Ausztria-Magyarország“ császáranak Budapestre kell mennie és Szent István koronájával történt megkoronázása után kapja csak „magyar királyi“ címét.

II. József, a népszerű Mária Terézia fia, volt az első uralkodó, aki vonakodott megkoronázni magát és megesküdni a magyar alkotmány megtartására. De nem is ismerték el a magyar királyknak, mig nem halálos ágyán helyreállította az alkotmányt és eltörölte önkényes rendeleteit. Magyarország szabadságáért vívott küzdelemében sok kiváló hazafit látunk, kik közül Kossuth Lajos a legismertebb. Ő és Deák Ferenc voltak az 1848-iki szabadságharc vezetői, melynek eredménye a negyvennyolczas alkotmány. 1867-iki alkotmány nem egészen oly szabadelvű és ez a két alkotmány szolgál Magyarország politikai megoszlásának alapjául; valamennyi magyar feltékenyen őrzi nemzete jogait, de a parlamenti többség a negyvennyolczas alkotmány elismertetésére törekszik, míg a kisebbség még mindig ragaszkodik az 1867-iki alkotmányhoz, amely az uralkodónak a hadseregére vonatkozólag nagyobb hatalmat biztosít.

Az öreg Kossuth az 1848-iki szabadságharc lezajlása után számkivetésben élt és számkivetésének ideje alatt az Egyesült Államokban lelkes fogadtásban részesült egy kongresszus, mint általában az amerikai nép részéről. Kossuth fia ma a koalíciós kormány tagja és egy banketten, melyre szerencsém volt meghívást kapnom, meleg érzéssel emlékezett meg arról a bánásmódról, amelyben atyját az Egyesült Államokban részesítették és arról a nagyrebcsülésről, amelylyel a magyarok Amerika s az amerikaiak iránt viselteknek. Apponyi gróf, Magyarország legnagyobb szónoka, szintén az Egyesült Államokról emlékezett meg beszédében és országunkat a drótnélküli telegráf jeladó állomásához hasonlította, mondván, hogy hazánkban a politikai áram oly erős, hogy az egész világon szétáradnak hullámai. A parlament megnyitása éppen Budapesten ért és hallottam az új miniszterelnök, Wekerle dr. szónoklatát. A függetlenségi párt nagy többségben van a parlamentben, és minden választáson nö-

vekszik ereje. Ferenc József, a császár megtagadta a magyarok egy követelését, hogy t. i. a hadsereg a német nyelv helyett a magyart használja. Azelőtt küzdelem folyt, amelyet meg is nyertek, a magyar nyelvnek az iskolákban, bíróság előtt és a parlamentben való használatáért. A császár felfogása szerint a magyar nyelv használata megbontaná a hadsereg egységét. Hogy elejét vegye az elszakadásnak, egy koalíciós kabinet alkotását ajánlotta, addig, míg a szavazati jogot kiterjesztik és a kérdést ismét a nép döntésére bízzák. Kétségtelen, hogy a népet egyetért nyelvének érdekét illetőleg és a választási jog kiterjesztése sem fogja a parlament képét megváltoztatni.

A császár és Magyarország között a viszony nagyon feszültté vált és a német nyelv gyűlölete oly erős, hogy gyakran megtagadják a választ németül tett kérdésekre oly magyarok is, a kik beszélik a nyelvet. Ferenc József kíméltéje iránt a magyarok nagy szeretettel viselteknek és szívesen járulnak hozzá a gakkora zavartalan boldogságának elősegítéséhez, de nemzettelük érdekeit életbevágó fontosságúnak tartják és arra törekszenek, hogy a kérdés még az új uralkodó trónralépte előtt dölre jusson.

Ha az uralkodó saját belátása után indulhatna, valószínűleg megértené, hogy a magyar haderő sokkal erősebb részét tenné a közös hadseregnek, ha magyarul beszélnének is, és hálásan a hazájukkal szemben tanúsított jóindulatért, sokkal tetteresebb részét alkotnák a közös hadseregnek, mint oly csapatok, melyeket egy rájuk néve gyűlöletes nyelv megtanulására kényszerítenek. A történelem sok példát mutat dícsőség hadseregekről, melyeket különböző nyelven beszélő hadtestekből, hadosztályokból és ezredekből szerveztek, de sokkal kevesebb példa van arra, hogy sikerrel jár ez a törekvés, midőn a birodalom egyik részét a másik rész érdekének alárendelik és nemzeteket erőszakkal tartanak együtt. Magyarországot oly kérései megtagadása által idegenítik el, ami által a birodalmat valósággal nem teszik erősebbé, de méltányosabb politikusok a trónhoz sokkal közelebb hozhatnák. — De hát várjuk a végét.

RIZSAK JÁNOS
passaizi pénzüklőd budapesti irodja
VII., KIRÁLY-UTCA 103 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A konnelsvillei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

Bartók László
NEW YORKBAN, A MÁSODIK AV E., 184. SZÁMA ALATT
MAGYAR VENDÉGLŐT
nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészített kitchő magyar ételk kaphatók.
AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS M A G Y A R ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magyarendéglőt.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair Jr.
Scranton Savings Bank
120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAK LEGRÉGBIBB TAKARÉKPENZTÁRA
Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején fizet.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester
CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE
EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden réam bizott törvényes ügyeket a legzsakszerűben elvégzek. Tanácsot és utbalgatót ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF
Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Pókíroda: 238 E., 141-K UTCA, 11-K emelet,
ahol naponta esti hat óráig kezdve találhat.
ELVALLAL BARMILY PERES ÜGYET MEGTANYOS ARAK MELLETT.

S
Kedd, m
S
tehető
S a
tehető
gal o
önöz
ban, s
kait
ban.
Vé
felha
nyug
ball-
gyon
és eg
az ol
tört
van:
K
let,
Mess
bank
tóna
fogá
Hea
T. B
hög
szá
S
tót,
sége
god
filé
vess
hög
sziv
ber.
nak
Hea
ben
ba
siet
vált
ratr
lár
egy
is, a
apa
kor
ezen
Egy
a te
tar
az
kap
Phi
ther
men
ber
har
tud
hol
dol
Phi
bar
E
sön
riva
hog
még
zot
ban
Kar
tan
bec
gas
tele
mat
D
meg
ta
har
mor
tén

SEHONNAI KISASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: A. C. GUNTER.

Első könyv.

PETE, A GULYÁS.

I. FEJEZET.

A football-match.

[Első folytatás.]

— Már ahogy tölem tellett, apám. — És meggyaláztad Bostont, a szülvárosodat, mert az ellenségeit segítettél átadlra!...

S az öreg ur, beledolgozván magát tehetetlen és okatlan dühébe, valóságos ontja magából a szitkok és átkok özönét, idegesen fiatal ember az ajkait harapdálja elfojtott felindulásában.

Vége az apa elhallgat; s ekkor Phil felhasználva a pillanatnyi csendet, nyugodtan így szól:

— Tudom, apám, hogy nem ez a football-match ingerelte fel önt ily nagyra... Nem jobb lenne, ha nyíltan és egyenesen megmondaná haragjának az okát!...

— Oh, azt is megmondhatom! — tört ki az apától a keserűség. — Itt van: ezt kaptam Londonból!...

Kihuzza a fiókját és előveszi a levelet, amelyről már Bessie is beszélt. Messrs Shamertein, Abrahamoff & Co. bankárok írták; röviden annak a váltónak a beváltását kéri, amelynek elfogadója bizonyos John Colquhoun Heather, a forgatója pedig Philipp E. T. Everett.

— Ezt a váltót megváltották, — dühöng az apa, — s én ma váltottam vissza Bostomban... Itt van! ez az!...

S előrántván a 400 fontról szóló váltót, dühösen rivalt rá fiára:

— Nos, mit tudsz mondani a mentesedésre?

— Először is azt, — felelte Phil nyugodtan, — hogy ebből a pénzből én egy fillért sem láttam s a váltót csak szivességből forgattam. Másodszor azt, hogy lord John Heather, akinek ezt a szivességet tettem, kifogástalan uriember. Hogy a váltót megváltották, annak csak tévedés lehet az oka. Lord Heather kapitány a skót vadász-ezredben: hirtelen és váratlanul Keletindia-ba rendelték szolgálatra s a nagy sietségben bizonyára megfeledezett a váltóról. Én már küldtem is ötszáz dollárt részleges fedezetül a magaméból, egyuttal pedig írtam Lord Heathernek is, aki minden esetre fizetni fog.

— Jól van, jól, — vágott vissza az apa gunyosan. — Majd értesítis, mikor a kegyelmes lord fizetni fog s én ezer örömmel adom vissza a váltót. Egyelőre azonban levonom ezt a pénzt a te járandóságodból, úgy hogy egyéb tartozásaid kiegyenlítése után, ebben az esztendőben csak ötszáz dollárt kapsz tőlem.

— Hát annyival is beérem, — felelte Phil vállat vonva. — Hisz Lord Heather ur is megfizet, — tette hozzá reménykedve, — én tudom, hogy uriember és meg fog fizetni.

— Ez a te dolgod, — szólt az öreg haragosan. — Én csak azt szeretném tudni, — folytatta fogsikorgatva, — hol ismerkedél meg vele?... És mi dolgod volt a nyáron Londonban?

— Lord John Heather, — mondta Phil ingerülten, — igazi gentleman és barátja any...

Hirtelen elharapta a szót, de már későn volt, mert apja, dühében hörögve rivalt rá:

— Miért nem mondd ki egészen, hogy anyádnak a barátja?... Tehát mégis jól sejtettem, mikor ezt az átkozott váltót megláttam, hogy Londonban voltál, míg én azt hittem, hogy Kanadában vagy?!

— Igen, apám, — felelte Phil sápadtan, de szilárdan; — jól sejtette. Quebeccól mentem át...

— Nem tiltottam meg, hogy meglátogasd azt az assz...

— Apám, — vágott közbe Phil hirtelen, — kérem, hogy kimélje az anyámat. Mert ha nem...

De rögtön elhallgatott, mert apja, megtántorodva, mintha villám sújtotta volna, beleroskad a karosszékebe és haragjában, fájalmában zokogva mondta:

— És te, Phil... te, a fiam... szíven ellenem esküdtél!...

A fiu pedig elkeseredve tűnődik a családi drámán:

Apja, aki hatvanöt éves, ideges, puritán természetű ember, gyűlöli a vídamságot, a szórakozást, a társasélet apró örömeit! Anyja, aki még csak alig mult negyven, szereti a mulatságokat, a fényűzést, a szórakozást; s ez a két ellentétes hajlandóság örökös zivódás közöttük. Lassanként teljesen elidegenednek egymástól, az utaik különválnak s kölcsönösen, hallgatagon megegyeznek abban, hogy az egyik Bostonban marad, a másik Londonba költözik. Egyéb fontosabb okuk nincs az elválásra, mint az, hogy a természetük nem egyezik; de az apa, aki gyűlöli nejét, mindent elkövet, hogy gyermekeit a maga részére hódítsa és szintén meggyűlöltesse velük az anyjukat!...

Ez jár Philnek az eszébe, mialatt zokogó apját nézi; de bár érzi és tudja, hogy az öreg Everett gyűlölete igazságtalan, mégis megszanja őt a könyei miatt és így szól:

— Bocsásson meg, apám, hogy megszegtem a parancsát. De nem tudok lemondani édesanyám szeretetéről. Jobb lesz tehát, ha nem avatkozik többé ebbe a dologba: hisz ugyanis hiába tenné!... Hadd tiszteljem és szeressem önt is, őt is egyformán... Az esztendő pedig majd csak kihuzom valahogy azzal a pénzzel, ami még jár nekem... Isten vele, apám!

Ezzel odahajlik apjához, gyöngéden megsókolja a kezét és felmegy a szobájába, mert sietnie kell, hogy még az esteli vonattal visszamehessen Yalebe.

Az öreg Everett utána néz egy darabig, majd hangosan felsóhajt:

— Ugy van, tudom... Phil sohase fogja megtagadni értem az anyját: de azért szeret engem: szeret és tisztel... Nem büntetem meg: kifizetem zt a váltót és visszaadom a pénzt.

Most tehát minden rendben lett volna, ha éppen e pillanatban be nem ront a kis Bessie.

— Oh, apám, hívő lett Phil? — kérdi a kis leány korlülézve. — Talán csak nem ment el úgy, hogy meg sem ölelt?

— Hát honnan tudta, hogy itt volt? — kérdezte az öreg meglepetve.

— Hisz együtt jöttünk haza a footballról! — kiáltotta Bessie megdöbbenve.

— Micsoda?... Hát már te sem fogadsz szót?! — rivalt rá az apja oly dühösen, hogy Bessie ugyancsak megjéjt volna, ha nem lett volna oly elkényeztetett leány.

— Oh, — szólt a kis Bessie ingerkedve, remélve, hogy most is elűzheti a dolgot tréfával, mint már annyiszor, — azt gondoltam, hogy nem komolyan mondta, édes apám.

— Nem komolyan? És ugyan, miért ért?

— Azért, mert... mert ostobaság lett volna... — Micsoda?... Ostobaság?... — Az, apám, ostobaság lett volna, hogy még ne is láthassam a bátyámat, csupán csak azért, mert ön haragszik rá! És ha százszor megtöltötte volna is, akkor is elmentem volna, hogy lássam, hogyan győzi le Phil a harvardiakat...

Ezt mondván, a kis leány odafutott apjához és fel akart telepedni a térdére, hogy szokása szerint megölelje és össze-vissza csókolgassa, de az öreg ur sokkal ingerültebb volt, semhogy tréfát értett volna.

— Szentelen kölyök! — kiáltott fel dühösen. — Hogy mered azt mondani, hogy ostobaság az, amit parancsoltok?...

Ellökte magától a kis leányt, s megragadván a kezét, erősen megrázta, mire Bessie ijedten felsikoltott és szabadulni igyekezett.

— Azonnal kérj bocsánatot! — folytatta apja haragosan, — vagy úgy megbüntetlek, hogy megemlegeted!

— Megbüntet? — sívilkodott most Bessie elkeseredve. — Nem elég, hogy szegény anyámat kínoztá, most meg engem is...

Többet nem mondhatott, mert a sodrából végtéig kijött apa felemelte a jobb kezét és hatalmasan arculütötte a kis leányt...

Egy pillanatig mind a ketten megdöbbenve, ijedten néztek egymásra. Bessienek állt a szava erre a nem várt fordulatra; most történt először, hogy apja ily szigorú és kegyetlen volt hozzá... Ugyanez a gondolat járja át az apát is, aki már megbánta heveskedését és szeretné jóvátenni a durvaságát.

Csak hogy már késő! Ugyanabban a pillanatban, amely-

ben a pofon elcsattant, kinyílt az ajtó és Phil lépett be rajta. Egy másodpercire ő is megkábult attól, amit látott, de aztán egy ugrással ott termett atyjánál, megragadta mellén a kabátot, s megráztán őt szilaj dühében, visszalökte a karosszékebe.

— Nyomorult hóhér! — hörögte fogsikorgatva. — Ha még egyszer hozzá mer nyulni a hugomhoz, elfelejtem, hogy a fia vagyok önnök és...

Többet nem mondott, de villogó szemében világosan olvasható, hogy mit jelent ez a félbenmaradt fenyegetés.

— Nem gondolod, hogy máris elfelejtetted ezt? — kérdezte az apja és keserű gyűlölettel nézett fiára.

— Mindegy! — felelte Phil. — Nem akarom, hogy verje a hugomat.

— Goromba és szemtelen volt; megérdemelte a büntetést... És te fel merted emelni rám a kezedet, tulajdon házámban?... Jól van! De ma voltál itt utoljára!... ki innen, örökre!

Az öreg Everett lassan feláll és sötétén az ajtóra mutat. Szemében ott ég a gyűlölet lángja; — azé a gyűlölete, amely nem felejt és nem bocsát meg soha.

Bessie, ki már kezdi érteni, hogy mi történt, hirtelen közjéjük rohan és sirva könyörög apjának, hogy bocsásson meg mindkettőjüknek, neki is, a bátyjának is; hogy büntesse meg őt, mert megérdemli, csak Philnek bocsássa meg, amit tett, mert ő érte tette!...

De Robert Everett eltolta magától a leányt és ismét az ajtóra mutatva, rekedten ismételte:

— Ki innen!

— Előbb ígérje meg, hogy nem bántja többé a hugomat.

— Ha megbüntetem, megérdemelte, és jogom volt hozzá, mint apának... De, hogy végét vessem a szóváltásnak: ígéröm, hogy soha többé nem fogom bántani... Most azonban: ki innen!

Phil szólanul felkapta Bessiet, aki még egyre sirt és zokogott és megsókolván kis hugát, megtörtén tántorgott ki a szobából... Kint az utcán még egyszer megállt és visszanezett a házra. Érezte, hogy örökre kizárták onnan, mert apja sohase fogja megbocsátani ezt a mai napot, amelyen megalázta és bántalmazta őt a leánya előtt.

És ekkor Phil olyas valamit tett, a mi talán most esett meg vele először: — kiforgatta minden zsebet s összeszámolta a pénzt...

— Ötvenkét dollár! — mondta a fejét csóválva. — Ennyivel már csak ugyan nem mehetek vissza Yalebe!... Azt hiszem, én se játszom többé football az életben!

II. FEJEZET.

Uj-Mexicóban.

Phil Everett meglehetősen csüggedten ballag a Parker House felé, ahol találkoznia kell társaival, és leverten gondol a jövőre. De a fiatal emberek rendesen nem agódnak sokáig azon, hogy mihez fognak megélni, csak az érett férfikor szokott megtanítani bennünket arra, hogy mily nehezék és veszedelmesek az élet harcjai; s így történt,

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE
127-2-ik UTCA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az 6-izdra. Az összes hájtársulatok meghatalmazott képviselője.
MINDENNEMÜ közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációval hitelesítettek. Jogi, katonai és telekessényvi ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.
AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISEREM a hájhoz.
UTBÁRGÁZTAT, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:

ALPHA. N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez hennitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzvetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 WILLIAM street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.

Pénzküldések és hajójegyrusztás.
Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 18 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített.

FALCK A. ÉS TARSÁ, 115 West 125, New York.

Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmadik év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az órázába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereséme \$75,000.00. Silver-City lesz az aréna, ahol az első goalt fogja csinálni az élet football-játékában.

Mire ezt elhatározta, észbe jutott, hogy még nem ebédelt, bement hát az ebédlőbe, ahol már ott volt néhány cimborája és vidám tréfával iparkodtak fűszerezni a spártai ebédet, amelyre a becsületi kényszerítette őket... A princetoni-match még hátra volt, szigorú diétát kellett tartaniok, ne-hogy a diadalt kockáztassák.

Mivel Phil ebben a matchben már nem vehetett részt, idejében be kellett ezt jelentenie a kapitánynak, gondoskodjanak helyettesről. Szerette volna hamar elvégezni ezt a dolgot, mert tudta, hogy kellemetlen lesz; bizonyára mindnyájan erőszakoskodni fognak a mai diadal után, hogy nem szabad lemondania... De mindegy, neki nem volt más választása, mint a lemondás és Silver-City, csak még a módon gondolkodott, hogy minél könnyebben esekék át a nehéz vallomáson.

Egyszerre csak, amint ezen tűnődött, észbe jutott, hogy ha nem kell résztvennie a matchben, akkor kényére jóllakhatik s emberséges módra megebedelhet oly sok koplalás után. Oda szólitván tehát a pénzért, a rendes spártai koszthoz mérten igazi lukullusi lakomát rendelt.

De alig hozták az ebédjét, a szomszédos asztaloknál ülő fiuk mind meghökkenve ugráltak fel, míg Van Beekman, a kis kékruhás sportsmann, elsápadt, mert nagy öszegben fogadott, hogy a princetoni matchban szintén a yaleiek győznek.

[Folytatása következik.]

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 329 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegyi, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetétet elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármennyi okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyiroda. Házak, telkek vételére és eladására.

HUNFALVY HUGÓ

Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a fapostával szemben.

231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian

FOGVOROS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található délelőtt 9 órától este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos felemutetékért jétállást vállal. Interstate Phone: 1024.

